

JAMES AITCHESON

Kozervané království

Vyšehrad

JAMES
AITCHESON

**Kozervané
království**

JAMES AITCHESON

Kozervané království

VYŠEHRAĐ

Z anglického originálu *The Splintered Kingdom*
vydaného nakladatelstvím Arrow 2013
přeložila Petra Pachlová
Typografie Vladimír Verner
Odpovědná redaktorka Marie Válková
Redigovala Alena Snelling
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2017 jako svou 1578. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 220 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Copyright © James Aitcheson, 2012
First published as *The Splintered Kingdom* by Preface

Translation © Petra Pachlová, 2017

ISBN 978-80-7429-837-0

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

Lauře

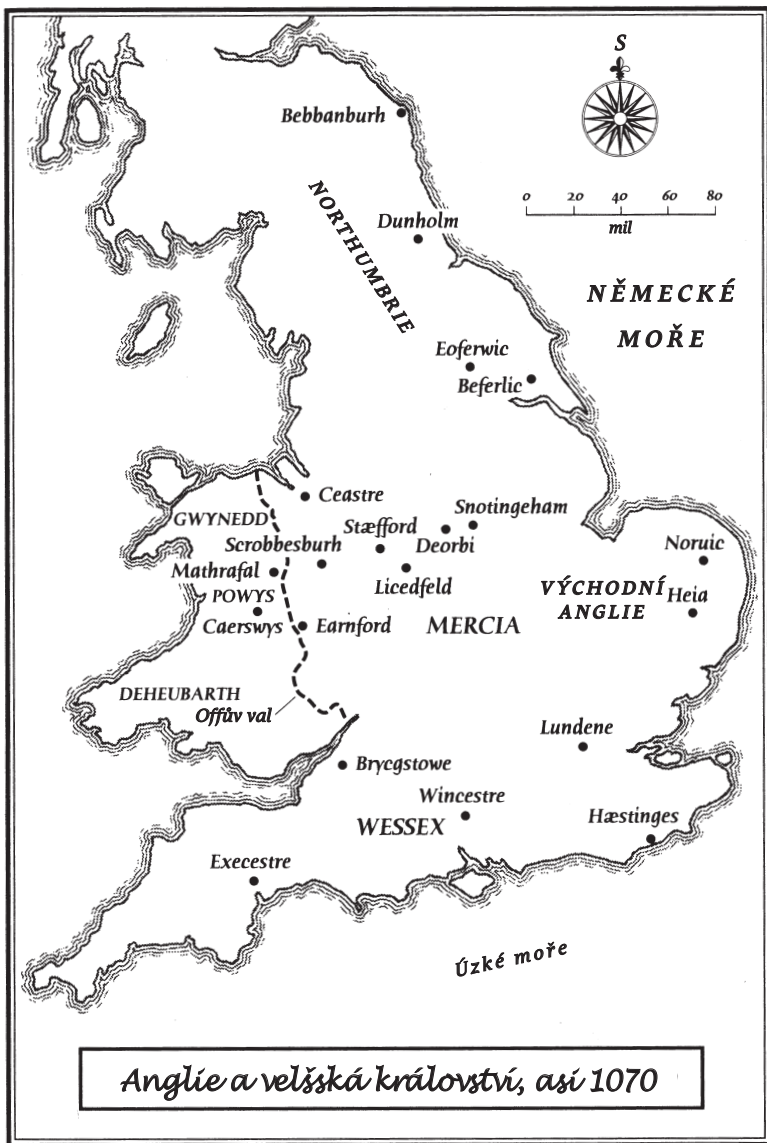
SEZNAM MÍSTNÍCH JMEN

V románu jsem se rozhodl používat pro zeměpisná místa jejich tehdejší jména, jak byla zaznamenána v listinách, kronikách a v *Knize posledního soudu* (1086). Nicméně hláskování těch jmen bylo zřídka jednotné a často vedle sebe existovalo mnoho variant, jako například pro město Eye v Suffolku, které se v tomto období přepisovalo jako Haia, Hea, Heye, Eia i ve tvaru, který jsem zvolil já – Heia. Pro místa na Britských ostrovech byly mým hlavním zdrojem *Slovník britských místních jmen – A Dictionary of British Place-Names* – (OUP: Oxford, 2003) sestavený A. D. Millsem a *Cambridgeský slovník anglických místních jmen – The Cambridge Dictionary of English Place-Names* – (CUP: Cambridge, 2004) sestavený Victorem Wattsem.

Alba	Skotsko
Amwythic	Shrewsbury, Shropshire (stará velština)
Bebbanburh	Bamburgh, Northumberland
Beferic	Beverley, East Riding of Yorkshire
Brycgstowe	Bristol
Caerswys	Caersŵs, Powys
Ceastre	Chester
Clastburh	Glasbury, Powys
Commines	Comines, Francie/Belgie
Cornualia	Cornwall
Defnascir	Devon

Deorbi	Derby
Dinant	Dinan, Francie
Dunholm	Durham
Dyflin	Dublin, Irsko
Earnford	u Bucknellu, Shropshire (fiktivní)
Eoferwic	York
Estrighoiel	Chepstow, Monmouthshire
Execestre	Exeter, Devon
Gand	Gent, Belgie
Glowecestre	Gloucester
Hæstinges	Hastings, Východní Sussex
Hafren	řeka Severn (stará velština)
Heia	Eye, Suffolk
Heldernesne	Holderness, East Riding of Yorkshire
Herefordscir	Herefordshire
Hul	řeka Hull
Humbre	Humber Estuary
Leomynter	Leominster, Herefordshire
Licedfeld	Lichfield, Staffordshire
Lincolia	Lincoln
Lindisse	Lindsey, Lincolnshire
Lundene	Londýn
Mathrafal	u Meifodu, Powys
Montgomeri	Sainte-Foy-de-Montgommery, Francie
Noruic	Norwich, Norfolk
Rencesvals	Roncesvalles, Španělsko
Rudum	Rouen, Francie
Saverna	řeka Severn (stará angličtina)
Scrobbesburh	Shrewsbury, Shropshire (stará angličtina)
Snotingeham	Nottingham
Stæfford	Stafford
Stratune	Church Stretton, Shropshire
Sudwerca	Southwark, Velký Londýn
Sumorsæte	Somerset
Suthfolc	Suffolk

Temes	řeka Temže
Use	řeka Ouse
Wæclinga Stræt	Watling Street, Velký Londýn
Westmynstre	Westminster, Velký Londýn
Wincestre	Winchester, Hampshire
Wirecestre	Worcester
Yr	řeka Aire

Anglie a velšská království, asi 1070

Kapitola první

Přišli s prvním světlem, kdy byla obloha na východě ještě šedivá, a dřív, než někdo v usedlosti procitl. Zemi opanovaly stíny: síň na pahorku i pole, která ho obklopovala, řeku a lesy a také velký val s příkopem táhnoucí se od moře k moři. A právě z těch stínů se vrhla na Earnford tlupa tuctu, možná nanejvýš třiceti, mužů s meči, noži a sekerami. Popravdě to nikdo nevěděl, protože než se nás probudilo dost a než jsme se ozbrojili a společně se jim mohli postavit, už se otočili a utíkali, vklouzli mezi stromy a vzali s sebou sedm dívek a žen z vesnice.

Za poslední měsíc to bylo třetí takové přepadení, které Velšané podnikli, a první, které se setkalo s úspěchem. Předtím se vždycky ozval varovný pokřik a my jsme se dokázali shromáždit včas, abychom je odrazili. Navzdory svým barbarským způsobům to byli podlí zbabělci a zřídka se rozhodli bojovat, pokud si nebyli jistí, že mají velkou početní převahu. Každou noc jsem důsledně stavěl muže na hlídku, jenže tentokrát určitě usnul, protože se neozvalo žádné varování, dokud se nespustil vířskot.

Nechali za sebou tři mrtvé muže spolu s jejich dobytkem a hromadu kouřících ruin tam, kde kdysi stály domy. A jak se rozjasňovalo nebe nad sídlem Earnford, mým novým domovem, byl jsem to já, Tancred z Dinantu, na koho se vesničané obrátili. Chtěli spravedlnost, chtěli pomstu, ale ze všeho nejvíc toužili po tom, aby se k nim v pořádku vrátily jejich

ženy. Jako jejich pán jsem měl povinnost je chránit, tak jsem svolal své rytíře – své věrné stoupence, své přísežné meče – a tolik mužů z vesnice, kolik se jich ke mně rozhodlo připojit. K opaskům jsme si připjali pochvy s meči a noži, nasadili si přilby, navlékli drátěné košile a kožené vesty a ti z nás, kteří měli koně, je připravili na výjezd. A s prvními slunečními paprsky, co se na východě přehouply přes kopec, jsme vyrazili pronásledovat muže, kteří se té ohavnosti dopustili.

Teď se však stíny zase prodlužovaly; den se už chýlil k večeru a my se nedostali o nic blíž k tomu, že bychom našli nájezdníky nebo ženy, které unesli. Pronásledovali jsme je přes klikatá údolí i lesy tak hustými a zarostlými křovinami, že bylo často obtížné najít jejich stopy, a navíc jsme zajeli mnoho mil do jejich země. Už jsem nepoznával obrysy kopců ani zákruty řek, dokonce jsem si byl jistý, že muži z vesnice, kteří byli se mnou, jsou na tom podobně. Většina z nich se nejspíš za celý život tak daleko od domova nikdy neodvážila.

„Jsou pryč,“ zamumlal Serlo, který jel po mém boku. „Za chvíli se setmí a pak už je nenajdeme.“

Byl to ten nejoddanější z mé družiny rytířů, jeden ze tří, kteří žili na mém sídle: postavu měl jako medvěd, paže mohutné a povahu prudkou. Rychlost neprojevoval ani v pohybu, ani v důvtipu, ale jen málokdo se mu mohl rovnat v síle, byl tedy tím pravým mužem, jehož jsem si přál mít v bitvě po boku.

Zpražil jsem ho pohledem; myslel jsem totiž na ty, kteří byli těsně za námi: tucet mužů a chlapců, co na nás spoléhali a jejichž ženám a sestrám hrozila ztráta cti, pokud ne dokonce i života, kdybychom neuspěli.

„Najdeme je,“ odpověděl jsem. „Nepronásledovali jsme ty zkurvysyny celý den, abychom to teď vzdali.“

Snažil jsem se, aby to znělo přesvědčivě, i když sám jsem pochyboval. Od rozbřesku jsme se nezastavili a celý den, který byl zatím z léta nejteplejší, jsme jeli a pochodovali. Přesto jsem stále neměl představu, jak blízko se nacházíme.

I takhle pozdě odpoledne slunce pánilo, vzduch byl horký a těžký jako před bouří. Ramena mě bolela pod tíhou zbroje, která se zdála spíš z olova než z ocele. To ráno jsme od sídla neujeli ještě ani míli a už jsem začal litovat, že jsem si ji vzal. Málem jsem se otočil, ale každá ztracená hodina byla hodina, ve které se nepřítel mohl dostat ještě dál, a tak jsem ji snášel, jak nejlépe jsem zvládal. Na kůži se mi lepila úplně propocená tunika i kabátec a pokaždé, když jsme zastavili, aby nás zbytek skupiny dostihl, musel jsem odhánět dotírající mouchy.

Podíval jsem se vzhůru po stezce k nahrbené, bytelné postavě Æddy, který se zastavil asi tak dvacet kroků před námi. Byl to můj podkoní, nejschopnější stopař v Earnfordu a snad na celém pomezí Anglie a Walesu. Spoléhal jsem na něj. V těchto končinách žil déle než většina ostatních a jen on věděl, kde jsme. Nebo jsem v to alespoň doufal.

Nesláblo jen mé přesvědčení, ale i to vesničanů. Jejich jazykem jsem příliš nevládl, ale to jsem ani nemusel, protože jsem všechno nejen viděl v jejich unavených očích, které klopile k nohám a cestě před sebou, ale taky jsem to vycítil z ticha, jak mílí za mílí postupovali namáhavě vpřed.

„Pane,“ zavolal Ædda. Skláněl se nad zemí a mával na mě.

Zamračil jsem se. Jestli ztratil stopu, nezbude nám nic jiného než se vrátit domů. Nejdřív se mi při tom pomyslení ulevilo, ale hned jsem se za to sám před sebou zastyděl. Kdybychom se domů vrátili bez žen, přišel bych o veškerou úctu, kterou jsem tak těžce získal. Slíbil jsem, že je najdeme, což byla z mé strany nejspíš pošetilost, ale stalo se a teď jsem byl tím slibem vázán.

„Co je?“ zeptal jsem se a sklouzl ze sedla. Při dopadu na zem se mi boty zabořily do měkké půdy. Kolem poledne chvíli přišlo a pod stromy byla zem ještě vlhká, takže otisky kopyt, které zanechali koně nepřátel, byly dobře vidět.

Ale to mi nechtěl ukázat. Místo toho držel v dlani bělavý předmět, dlouhý asi jako jeho prostředníček: hřeben vyrobený z paroží, ozdobený křížky a trojúhelníky nabarvenými rudě

a zeleně a na jednom konci malinké, sotva viditelné vyryté písmeno „H“.

Vzal jsem od něj hřebínek, převracel ho v prstech, abych ho prozkoumal, a nehtem jsem seškrábal trochu špíny z jeho zubů.

„Myslíš, že patří některé z žen?“ zeptal jsem se tiše.

„Komu jinému, pane?“ namítl Ædda. Ze všech anglických mužů a žen v Earnfordu byl jedním z mála, který uměl francouzsky. „Jsme hodinu od nejbližší vesnice.“

Zadíval se na mě svým jediným zdravým okem; to druhé prý před několika lety ztratil v bitvě. Tam, kde bývalo, zela jen ošklivá černá jizva. Pohled na něj opravdu vyváděl lidi z míry. Nejenže mu chybělo oko, na jedné straně obličeje byl ještě těžce popálený a kůži, která mu zbyla, měl bílou a zjizvenou. Navíc nebyl ani moc přátelský: snadno se nechal vyprovokovat, míval záchvaty vzteku a nebyl to typ člověka, kterého byste chtěli rozčítit. Ale zatímco se ho mnozí v Earnfordu báli, mně připadal celkem důvěryhodný, hlavně v porovnání s některými muži, po jejichž boku jsem během let bojoval.

Vážně jsem přikývl a opatrně uložil hřeben do váčku s penězi. Alespoň jsme byli na správné stopě. Ale jestli byl ztracený hřeben dobré, nebo špatné znamení, to jsem netušil.

„Jedeme dál!“ zavolal jsem na ostatní, když jsem se vrátil ke koni. Pocítil jsem nové odhodlání, vyhoupl jsem se do sedla a patami pobídl svého oře, aby se rozešel. „Jsme blízko.“

Stezka vedla vzhůru do prudkého svahu, a tak jsme museli sesednout a koně vést. Slunce bylo před námi, proto kdykoli vánek rozhrnul listy nad našimi hlavami, paprsky zlatého světla nás udeřily přímo do očí. V lese byl pořádný šum: ptáci štěbetali, jak se mezi stromy honili, a kolem obličeje mi poletoval a bzučel hmyz. A přesto jako by vládlo podivné ticho, protože tam nebyl nikdo kromě nás. Svrběla mě ruka, kterou svírám meč, prsty se mi zkroutily, jako bych držel jílec své zbraně. Lesy jsem nikdy neměl moc rád. Všechny směry vypadaly stejně, člověk se v nich snadno ztratil a mezi kapradím,

nízkými větvemi a padlými stromy byla spousta míst, kde se mohl schovávat nepřítel.

„Dávejte pozor,“ přikázal jsem Serlovi a svým dvěma dalším rytířům. Mladému Tuoldovi, dychtivému a snaživému, a Ponsovi, jehož pohled byl stejně ostrý a chladný jako ocel v jeho pochvě. Nebyli to zrovna ti nejohravnější rytíři s meči, s jakými jsem se kdy setkal, a rozhodně to nebyli rození jezdcí, ale dohromady tvořili působivou skupinku válečníků. Ačkoli jsem je znal jen rok, svěřil jsem jim svůj život. Složili mi přísahu, slíbili, že mi budou sloužit, a tak jsme byli spojení a naše osudy nerozlučně provázané.

Slunce na nebi kleslo a stíny se prodloužily, jak se oranžové světlo šikmo prodíralo mezi kmeny. Doma vesničané jistě přemýšleli, kde jsme a vrátíme-li se na noc. V dálce se ozvala sova, její lov právě začínal. V duchu jsem se začal ptát, jestli se dá něco získat tím, budeme-li pokračovat, když se Tuold, který byl přede mnou, náhle zastavil.

„Co se děje?“ chtěl jsem vědět.

Nepodíval se mi do očí, ale upíral pohled do dálky, někam po naší pravici. „Přišlo mi, že něco slyším.“

„Zase se ti něco zdálo, štěně,“ odbyl ho Pons. „Nejspíš to byl jen vítr.“

„Nebo jelen,“ přidal se Serlo.

„Nebyl to žádný vítr...“ začal Tuold.

„Ticho.“ Zvedl jsem ruku, abych ho přerušil. „Poslouchejte.“

Vždycky jsem měl za to, že mám dobrý sluch, ale Tuold ho měl ještě lepší; když říkal, že něco slyšel, většinou měl pravdu. V pouhých osmnácti to byl jen o málo víc než chlapec, ale až měl za sebou málo bitev, i tak byl obratný bojovník a co mu chybělo na zkušenosti, rozhodně doháněl ctižádostí.

Stál jsem strnule, ruku na boku koně, a ani jsem nedýchal. Nejdřív nebylo slyšet nic, jen ticho. Vzduch se ani nehnu a poprvé ten den utichli ptáci. Chtěl jsem rozkázat, že půjdeme dál, když to přišlo: hlas, nebo možná víc než jeden, a taky smích, slabý, ale neklamný. Jak daleko a jakým směrem, bylo těžké

odhadnout. Stromy zvuk podivně zkreslují. Ať jsem se snažil sebevíc, skrz podrost jsem neviděl nic, ačkoli jsem odhadoval, že to nemůže být víc než pár stovek kroků daleko.

„Slyšíte?“ zašeptal Tuold.

Cítil jsem, jak se mi rozbušilo srdce. Pochopitelně jsem nevěděl, jestli to jsou opravdu ti muži, které pronásledujeme, ale poprvé po mnoha hodinách jsme zachytili nějakou známku jiných lidí. Hlasy se znovu ozvaly; kousek severně, pomyslel jsem si, na kopci.

„Zůstaň tu s ostatními, dokud nedám signál,“ přikázal jsem Æddovi.

Mlčky přikývl. Ujistil jsem se, že mám pás s mečem pořádně připevněný, mávl jsem na své rytíře, aby mě následovali, a sešel ze stezky směrem k hlasům. Celý napjatý jsem se shýbl, abych se vyhnul nízkým větvím, a razil si cestu kapradím. Moc dobře jsem věděl, že nesmíme vydat žádný zvuk, a tak jsem si neustále připomínal, abych zpomalil, abych byl opatrný a nešlápl na spadané větve nebo něco jiného, co by nás mohlo prozradit.

Pokračovali jsme vzhůru svahem. Postupně byly hlasy zřetelnější. Jejich řeč nepatřila k žádné, kterou bych znal: ani k francouzštině, ani bretonštině, ani latině. Ani to neznělo jako angličtina podle toho, co jsem se z toho jazyka naučil, pokud to nebylo nějaké nářečí, které jsem ještě neslyšel.

Konečně jsem zahlédl pohyb. Asi dvacet kroků před námi se stromy rozestupovaly a obklopovaly paseku, uprostřed níž kolem slabě kouřícího ohně seděla skupina mužů. Zastavil jsem se na místě, kde nám přes cestu ležel padlý strom, přikrčil jsem se za něj a dal znamení ostatním, aby udělali totéž. Položil jsem jednu ruku na jeho zvrásnělou, odlupující se kůru a druhou na jílec meče. Ucítil jsem pach vlhké půdy.

„Co teď?“ zašeptal Serlo.

Bylo jich víc, než jsem si myslel, přinejmenším tucet, a já nepochyboval, že tam jsou další, které jsem ze své výhodné pozice ještě nezhlédl. Většina mužů měla husté kníry stejně

jako téměř všichni na tomhle ostrově, ačkoli brady nosili hladce oholené a vlasy kolem uší krátce zastřižené. Všichni chodili v kalhotách volného střihu, které měli Velšané rádi. Jeden, co stál, měl přes záda přehozenou sekeru a viděl jsem i jejich kulaté štíty opřené o stromy na okraji paseky. Byli to tedy válečníci. Jenže přes větve a se sluncem, co mi svítilo do očí, jsem sotva spatřil něco víc.

„Musíme se dostat blíž,“ řekl jsem.

„Blíž?“ ozval se Pons hlasitě. Zapomněl, že má mluvit tiše, ale okamžitě si chybu uvědomil a zatvářil se rozpačitě.

Probodl jsem ho pohledem a přiložil si prst na ústa. Beze slova jsem vstal a začal paseku obcházet. Pomaličku jsem se přibližoval k okraji stromů. Na vzdáleném konci jsem spatřil stany Velšanů postavené v hrubém kruhu, nedaleko se jim tiše pásli koně a uprostřed bylo sedm žen. Seděly na zemi, hlavy skloněné, zápěstí svázaná za zády provazem.

Našli jsme je. Trvalo to celý den – jako bychom je pronásledovali přes polovinu ostrova – ale dokázali jsme to.

Ještě jsme však nemohli slavit, protože nejtěžší část nás čekala. A srdce se mi sevřelo, protože když jsem se rozhlédl po mýtině, napočítal jsem ne méně než šestnáct Velšanů. Příliš mnoho na to, abychom riskovali otevřený boj, obzvlášť když jen hrstka z nás věděla, jak pořádně držet zbraň. A tak pokud jsme je chtěli přemoci, zbývalo nám jediné – překvapit je.

Ohlédl jsem se na cestu, kterou jsme přišli, ale zbytek naší družiny nebyl vidět. Obrátil jsem se na Turola. „Běž,“ přikázal jsem mu. „Řekni Æddovi, ať přivede ostatní.“

Přikývl, vydal se dolů svahem a brzy zmizel v podrostu.

„Teď počkáme,“ řekl jsem a přikrčil se k zemi. Snažil jsem se skoro nehýbat, i když se nezdálo, že by nějaký z Velšanů držel stráž. Někteří popíjeli z kožených lahví, zatímco jiní si čistili zuby zelenými výhonky lísky nebo si je drhli kousky vlněného hadru. Všichni Velšani pečlivě dbali o svůj vzhled a víc než čím jiným byli posedlí svými zuby. Tu a tam se některý z nich ohlédl přes rameno na ženy nebo vstal od ohně,

aby zkontroloval koně. Většina si odepjala opasky s meči a položila si kopí na zem: to bych svým mužům nikdy nedovolil, ale nám to mohlo poskytnout šanci, kterou jsme potřebovali. Jenže proč by si vlastně měli myslet, že budou mít potíže? Bezpochyby byli přesvědčení, že jsme pronásledováni vzdali už dávno, a to byla jejich chyba.

Rozhlédl jsem se a pátral po muži, který by mohl být jejich vůdce. Nebylo to snadné, protože všichni byli oblečení podobně; žádný z nich neměl zbroj a jen u pár z nich se dalo odhadnout, že vlastní prilby. Ale pak se ten se sekerou otočil a já zahlédl tlustý stříbrný řetěz kolem krku a zlatý prsten hrdě zářící na ruce, jíž se drží štít. Nějaká tekutina, asi pivo, mu kapala z potřísněného kníru. Ten bude první, kterého zabiju.

„Už jdou,“ zamumlal Serlo.

Vzhlédl jsem a viděl, že se Turoid vrací. Za ním byl Ædda se zbytkem naší družiny, všichni pěkně v řadě za sebou. Zafal jsem zuby a modlil se, aby byli potichu, protože nás mohl prozradit i ten sebenepatrnější zvuk. Ale vzduch plnil smích Velšanů a zdálo se, že nic neslyší. Jeden po druhém se vesničané za mnou shromáždili: čtrnáct kopí k našim čtyřem mečům. Doufal jsem, že to bude dost.

Turoid se přikrčil vedle mě. „Jaký máme plán?“

„Mohli bychom je napadnout ze dvou stran, lapit je uprostřed,“ navrhl Serlo.

Zavrtěl jsem hlavou. To by vyžadovalo víc mužů, než jsme měli, a navíc to chtělo čas. Čím déle se budeme připravovat, tím je pravděpodobnější, že se prozradíme.

„Půjdeme všichni najednou,“ řekl jsem tak, aby mě všichni moji muži slyšeli. „My čtyři útok povedeme a v první vlně jich zabijeme tolik, kolik zvládneme. Než si stihnou uvědomit, co se děje, s trochou štěstí už získáme převahu.“

Nebyl to příliš důmyslný plán, ale nic lepšího mě nenapadlo. A jak se zdálo, ani nikoho dalšího, protože nikdo nic nenamítl.

Tytéž příkazy jsem vydal i Æddovi, který je tlumočil svým krajanům jejich jazykem, jen co se kolem něj shlukli.

Na zádech mi na dlouhém popruhu visel štít. Přetáhl jsem si ho přes rameno a levou rukou pevně sevřel kožené úchyty, zároveň jsem si upravil přilbu, aby mi nánosník pohodlně seděl.

Mezi námi a nepřitelem bylo asi dvacet kroků: území, které budeme muset rychle přeběhnout, abychom neztratili výhodu překvapení. Nepochyboval jsem, že je to možné, protože oni budou muset vstát a popadnout zbraně, než budou moct začít bojovat. Ale musíme si vybrat ten pravý okamžik, kdy bude nepřítel nejméně ve střehu...

„Hild,“ ozval se za mnou jeden z vesničanů. Byl to Lyfing, syn mlynáře, asi patnáctiletý, obvykle nevrlý mladík s vlasy jako sláma. Vstal a zdálo se, že chce vyrazit kupředu, tak jsem ho popadl za rameno a zároveň mu druhou ruku přitiskl na pusu, aby přestal mluvit.

„Ticho,“ zasyčel jsem. „Ještě ne.“

Snažil se se mnou prát, ale byl jsem mnohem silnější, tak to brzy vzdal. Ædda klukovi zamumlal něco do ucha – asi pro něj překládá, odhadl jsem. Podíval jsem se na nepřátele a doufal, že nás žádný z nich nezaslechl, a právě tehdy jsem uviděl, co Lyfinga trápí. Rudovlasý Velšan vstal od ohně a vydal se ke kroužku žen. Chtěl z něj jednu z těch mladších vytáhnout na nohy. Tak to musela být Hild. Poznal jsem ji, protože ona a Lyfing spolu v Earnfordu často trávili čas, i když až do té chvíle jsem nedokázal říct, která z dívek to je. Rozpustily se jí vlasy a ječela, jak kolem sebe kopala. Násilník jako by si to užíval, protože se zubil od ucha k uchu. Padla na kolena, ale schytala za to políček, takže jsem znovu musel sevřít chlapcovo rameno, abych ho zadržel.

Jedna starší žena přispěchala Hild na pomoc, vrhla se na Velšana, i když měla svázané ruce, a zdálo se, že se ho snaží kousnout, ale on ji odstrčil, až padla obličejem na zem, což vyvolalo smích jeho přátel, kteří se teď obrátili, aby viděli, co se děje. Všichni se pošklebovali a pokřikovali jistě nějaké urážky na ženy, jako by to byla hra. Hild se po zádech snažila odplazit pryč. Rozesmátý zrzoun ji nakopl do boku, až se schoulila.

„Hild,“ ozval se znovu Lyfing, najednou se mi vytrhl a vrhl se vpřed. „Hild!“

„Lyfingu...“ začal jsem, ale bylo pozdě, abych ho zastavil. S nadávkami jsem vyskočil a tasil meč, až ocel zazvonila. „Teď!“ vykřikl jsem.

Jako jeden muž jsme vyletěli ze stínů lesa, horda Francouzů a Angličanů ve společné věci, s kopími, noži a všemi možnými ostřími zvednutými k nebi, jež zářila ve večerním slunci.

„Zabijte je,“ zařval jsem. „Zabijte je!“

Na obličejích nepřátel jsem spatřil překvapené výrazy a zaplavil mě příval radosti, protože jsem věděl, že tohle bude rychlé. Viděl jsem jejich vůdce, toho se sekerou, jak stojí proti mně, příliš zaskočený, aby tasil zbraň nebo se jen pohnul. V mžiku jsem byl u něj, proklál ho mečem a ještě jím v jeho břiše zakroutil. Byl mrtvý dřív, než mu došlo, co se stalo. Z rány se mu vyvalila krev a rudě zbarvila trávu. Sotva jsem vytáhl meč z mrtvého těla, už jsem se otáčel a dělal si místo na ruku se zbraní, a jak vstal další, aby mě napadl, řal jsem ho ze strany do obličeje a on se s výkřikem skácel.

Ostatní se rychle sbírali, chápali se zbraní, které se válely po zemi, ale bylo pozdě. Zmocnil se mě bitevní klid a každé bodnutí, každé seknutí zažité dlouhými hodinami tréninku jako by přišlo čistě instinktivně. Další mě napadl, ale byl to útok zoufalého muže a já se snadno dostal z jeho dosahu, než jsem mu zleva zasadil ránu přes ramena a krk. Kolem mě nastala jatka. Meče a kopí se stříbřitě blýskaly; ocel zvonila o ocel a vzduch naplnil zápach čerstvě vyhřezlých vnitřností. Pět nepřátel leželo mrtvých nebo zraněných, zatímco jen jeden z našich mužů, pokud jsem viděl, utržil nějaké rány.

„Za svatého Audona a krále Guillauma,“ zakřičel jsem. „Za Normandii, za Earnford a za Anglii!“

Po pravici jsem zahlédl záblesk hrotu kopí a otočil se právě včas, protože se na mě řítit další nepřítel. Zvedl jsem štít, abych odrazil jeho ránu. Sklouzla po puklici a otrásla mi

ramenem, ale než se útočník stihl sebrat k dalšímu útoku, přitočil jsem se k němu v okamžiku, kdy hledal ztracenou rovnováhu, a poslal ho jednou ranou k zemi, až mu zbraň vypadla ze sevření. Stál jsem nad ním a tehdy jsem si všiml jeho rudých vlasů. Zadíval se mi do očí, ale jen na chvíli. Neměl čas ani vykřiknout, než jsem mu zarazil meč mezi žebra rovnou do srdce.

Zapátral jsem kolem po své další oběti, ale jak jsme nepřítele zatlačili dál, nikdo poblíž tam nebyl, ani přítel, ani nepřítel. Nikdo kromě dívky Hild, která klečela vedle jedné mrtvoly, upřeně na mě hleděla a vytřeštěné oči jí plavaly v slzách. Na tváři i šatech měla krev a na okamžik mě to zmátlo, než jsem shlédl na tělo a viděl, že je to Lyfing. Oči měl zavřené a tuniku nasáklou rudou krví tam, kde mu na hrudi zela velká rána, bezpochyby od toho rudovlasého.

„Je mi to líto,“ řekl jsem Hild, i když ta slova pro ni nic neznamenala. Měl jsem Lyfinga ochránit, pomyslel jsem si, ochránit ho před ním samotným. Měl jsem vědět, že se nejdřív pokusí zachránit svou ženu; na jeho místě bych udělal totéž.

Neměl jsem však čas o tom přemýšlet, boj totiž ještě neskončil. Za ohništěm se koně, vyděšené hlukem, vzpínali a tahali za provazy, kterými byli přivázaní ke stromům, a chtěli se osvobodit. A panika se šířila i mezi samotnými Velšany, protože viděli, že jejich vůdce a několik druhů padlo, a netoužili zemřít jako další. Někteří se snažili uprchnout. Ty pronásledoval Serlo s většinou vesničanů. Jiní bojovali dál a dali přednost hrdinské smrti, ale nemohli se rovnat trénovaným bojovníkům, jako byli Pons a Tuold, a brzy padli skosení k zemi. Zbylo jich tedy jen šest, seskupili se do kroužku zády k sobě a kopí drželi před sebou. Ale nás bylo hodně a jich málo a muselo jim být jasné, že se ocitli v beznadějně situaci. Vyměnili si pohledy a pak všichni odhodili zbraně.

Nechal jsem je nastoupit do řady a kleknout na kolena, zatímco vesničané pospíchali za svými ženami, rozvázali jim

pouta a pevně je objali. Ani ne před hodinou se jistě vzdávali naděje, že je ještě někdy uvidí, přesto se teď shledali. Sotva jsem si dokázal představit, jak se jim ulevilo.

Pons kývl k těm, kteří se vzdali. „Co s nimi uděláme?“

Postupně jsem všechny přejel pohledem a v jejich očích jsem viděl strach. Ale dnes zabili několik mých mužů a neměl jsem chuť být milosrdný.

„Nech to na mně,“ řekl jsem a pak jsem se obrátil na Velšany: „Mluví někdo z vás francouzsky?“

Zprvu nikdo neodpověděl a já chtěl větu zopakovat anglicky, když se jeden ozval. Je z nich asi nejmladší, tak ve věku Lyfinga, pomyslel jsem si: vychrtlý mladík se zplihlými vlasy. Nejspíš to byla jeho první výprava.

„Já... já ano,“ vymáčkl ze sebe roztreseně.

Rázně jsem k němu popošel, až mi zbroj při každém kroku cinkala, a postavil jsem se nad něj. „Komu sloužíte?“

Upíral oči k zemi. „Rhiwallonu ap Cynfynovi, pane.“

„Rhiwallonu?“ zopakoval jsem. To jméno už jsem zaslechl; byl nejpřednější mezi velšskými princí, kteří v této oblasti za valem vládli. Pochopitelně jsem slyšel, že se nazývá králem, i když v těchto končinách bylo sotva co, čím by se mohl chlubit král. Až dosud jsem ale nehovořil s nikým, kdo ho doopravdy znal. „On vás poslal?“

Kluk opatrně přikývl, jako by si nebyl jistý, jestli odpověděl správně, nebo ne.

„Vzali jste něco, co vám nepatřilo,“ řekl jsem pomalu, aby mi rozuměl. „Smrt tvých druhů je cena, kterou za to platíte.“

Přikývl, ale dál mlčel. Na někoho tak mladého se dobře ovládal, vždyť dvakrát tak staří muži by se sesypali.

„Vrať se ke svému pánu a pověz mu, že jste neuspěli. Pověz mu, co se tady stalo, a zmiň jméno Tancreda z Dinantu. Když budeš mít štěstí, ušetří tvůj život, stejně jako jsem to udělal já. Rozumíš?“

„Ano, pane.“ Viděl jsem, jak se chlapci v krku udělala boule, když polkl, ale nepohnul se.

„Tak běž,“ vybídl jsem ho. „Nebo si to ještě rozmyslím.“

Vyškrábal se na nohy, na chvílku zaváhal a podíval se po svých krajanech. Ostří zbraní mých mužů jim mířilo na záda, hlavy měli skloněné a mlčeli. Určitě si uvědomil, že by ho čekal stejný osud jako je, kdyby se dál zdržoval, tak se rozběhl přes paseku na západ do skomírajícího světla, do hloubi lesa. Zvedl jsem ruku k Serlovi a Æddovi, aby věděli, že ho mají nechat jít, pak jsem šel prohlédnout mrtvolky rozeseté na pasece. Chtěl jsem zjistit, jestli u sebe nemají něco cenného.

„Co ti ostatní?“ zavolal na mě Pons. „Vezmeme je zpátky k nám?“

Zadíval jsem se na Hild, která svírala Lyfingovo ochablé tělo a po tvářích jí stékaly slzy. Pomyslel jsem na všechny muže v Earnfordu, jejichž život byl přerván na počátku toho dne, a taky na jejich rodiny, které pro ně truchlí. Nezasloužili si zemřít.

A věděl jsem, co je třeba udělat.

„Zabijte je,“ řekl jsem a ani jsem se neotočil. „Zabijte je všechny.“

Byli to válečníci stejně jako my a jako takoví čelili smrti důstojně. Přesto když přišel jejich konec, křičeli stejně, jako by tak učinili jiní lidé, a já doufal, že kluk, který utíkal zpátky ke svému pánu, ten křik uslyší a pochopí, jaké měl štěstí.

Kapitola druhá

Nezůstali jsme tam dlouho. Po kopcích se klidně mohlo plížit víc Velšanů – přátelé a bratři těch, které jsme zabili – a jestli se ten kluk pustil za nimi místo za svým pánem, určitě se vydají vykonat pomstu spíš dřív než později. Ač jsme byli všichni unavení a už bylo pozdě, věděl jsem, že na odpočinek čas ještě není.

Než jsme vyrazili, nahnali jsme dohromady koně nepřátel a prohledali jejich tábor, jestli nenajdeme něco užitečného nebo cenného. Muži si mohli právoplatně nárokovat všechno, co patřilo někomu, koho sami zabili, kromě stříbra a ještě cennějších věcí, které museli odevzdat mně. Celkem se nám podařilo objevit třicet devět penčí, které později rozdělím mezi své rytíře. Protože jsem zabil vůdce nepřátel, vzal jsem si pro sebe jeho stříbrný řetěz a zlatý prsten, zatímco vesničané našli a povyměňovali si helmy, nože, štíty a zbraně, stejně jako spony, tuniky, a dokonce i boty. Viděl jsem, že Ædda si natáhl pěkný zelený plášť lemovaný patrně vydří kožešinou, zatímco jiný muž se pokoušel zapnout si kožený krunýř, který mu byl příliš malý.

Všechno jídlo, co jsme našli, jsem rozdělil na stejné části, i když ho bylo málo: asi tucet bochníčků chleba ne větších než má pěst, hrst malých sýrů zabalených do cárů hadrů a několik bobulí a ořechů. Nebyla to žádná hostina, protože jsme museli nasytit dva tucety prázdných žaludků, ale bylo to

víc, než kdokoli z nás snědl za celý den, a moc nám taková pomoc přišla vhod.

Poté, co jsme opustili místo masakru, světla rychle ubývalo. Zpátky domů jsme se vydali po vlastních stopách východním směrem. Jak se snášela noc, bylo čím dál těžší najít cestu; měsíc začal teprve dorůstat a stahovaly se mraky zahalující tu trochu světla, jež nabízely hvězdy. Náš zástup se ještě víc prodlužoval a ti z nás, kteří byli vpředu, museli několikrát zastavit, aby je opozdilci dostihli.

„O moc dál už nedojdou,“ řekl mi Ædda, když jsme si dali přestávku na pití. „Ženy toho mají hodně za sebou. Potřebují si odpočinout.“

Ohlédl jsem se na zbytek naší družiny, i když byla příliš velká tma, abych rozeznal víc než jejich siluety. Opozdilce provázeli Serlo s Tuoldem a dělali, co mohli, aby je udrželi v pohybu. Poznal jsem je podle odlesku jejich zbroje. Před nimi jely ženy na ukořistěných koních, zatímco muži u nich napůl kráčeli, napůl klopýtali a převáděli zvířata přes kameny a stromy popadané přes cestu. Uprostřed byla Hild. Hlavu měla skloněnou, jistě proto, aby ostatní neviděli její slzy.

„Ještě nemůžeme zastavit,“ namítl jsem. Čím déle jsme zůstávali na nepřátelském území, tím méně se mi to líbilo. Počítal jsem, že jsme urazili nanejvýš tři nebo čtyři míle a nejspíš ani to ne. „Musíme dojet nejmíň k velkému valu.“

Příkop s valem byla prastará dělící linie mezi Walesem a Anglií postavená za časů jistého krále Offy, který v téhle oblasti vládl před nějakými třemi sty lety, jak jsem se ohehdy dozvěděl. Za ním ležela přátelská země, a ač nijak nezaručovala bezpečí, cítil bych se líp, kdybychom do ní dorazili.

„Podívej se na ně, pane,“ zaprotestoval Ædda. „To nezvládnou.“

Zařal jsem zuby, ale hluboko uvnitř jsem věděl, že Angličan má pravdu. Ne všichni byli dost silní, aby dál pochodovali hodinu za hodinou, a žádné přemlouvání to nemohlo změnit.

To poslední, po čem jsem toužil, bylo teď někoho z nich ztratit. Proto, ač nerad, jsem se s ním nepřel.

„Dobře,“ kývl jsem. „Dojedeme přes údolí k dalšímu hřebenu a pak zastavíme.“

Ædda předal zprávu svým krajanům, a jakmile dorazili opozdilci, pokračovali jsme dál, přešli jsme potok a vydali se do protilehlého svahu, dokud jsme neobjevili vhodné místo, kde bylo možné vedle pramene a s dobrým výhledem na všechny strany rozbít tábor. Těch pár stanů, které jsme ukořistili nepříteli, nebylo dost velkých, abychom se do nich vešli všichni, ale nefoukal žádný vítr a noc byla teplá. Pokud nezačne přšet, stromy nám poskytnou dostatečnou ochranu.

Prozatím se mi dařilo zahánět únavu, ale teď si u mě celodenní námaha začínala vybírat svou daň. Víčka mi ztěžkla a rozbolely mě ruce i nohy, ale přinutil jsem se zůstat vzhůru. Někdo musel hlídat a nikomu jsem nedůvěřoval tak jako sobě. Se Serlem jsme se rozhodli vzít si první hlídku.

Noc byla klidná. Ticho rušil jen zurčící pramen a téměř neslyšná píseň ocele, jak si Serlo brousil meč. Dole v údolí mezi stromy poletovali netopýři, vrhali se nízko k zemi a pak uprostřed letu změnili směr a zamířili zpátky do stínů. Žádný jiný pohyb jsem nezahlédl. Seděl jsem se zkříženýma nohama na zemi, na sobě stále zbroj a pochvu s mečem vedle sebe. Z jedné kožené lahve, kterou jsme ukořistili nepříteli, jsem popíjel pivo. Chutnalo hořce, mnohem víc než to, na jaké jsem byl zvyklý, a moc mi nelahodilo, ale říkal jsem si, že tak ho Velšané asi mají rádi.

„Pane?“ ozval se po chvíli Serlo. Seděl vedle mě, i když hleděl jiným směrem a přejížděl brouskem po ostří.

„Ano?“ odpověděl jsem.

„Ti muži, co jsme je zabili, ti, co říkali, že je poslal král Rhiwallon.“

„Co s nimi?“

„Myslíš, že to byli titíž, co nás napadli minulý týden?“

Klidně se mohl zeptat, zda to byli oni, kdo přišli za úplňku před čtrnácti dny nebo minulý měsíc či měsíc předtím.

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny. Asi to bylo možné, i když jsem si to dokázal stěží představit. Wales byla země bez zákonů, kde si lidé dělali, co se jim zlíbilo, kde se přísahy a spojenectví skládaly a porušovaly dle libosti; země, kde se princové střídali jako roční období, kde se muž mohl považovat za krále, pokud mu patřilo jedno údolí. Myslet si, že v jejich útocích byla nějaká logika, znamenalo tvrdit, že měli nějaký plán, a tomu jsem sotva mohl věřit. To, po čem šla většina z nich, byly ovce a ženy, snad ještě stříbro, když se k němu dokázali dostat.

Ale proč tedy tihle tvrdili, že je poslal sám Rhiwallon? Pouhý tucet mužů představoval příliš malou skupinu, aby způsobili velkou výtržnost, a kdyby se setkali s nějakým odporem, mohli udělat jen jediné – utéct. Pokud ovšem jejich cílem nebylo prostě jen způsobit potíže, obtěžovat nás na našem území, na naší straně valu a vyvolat strach mezi námi, mezi svými nepřáteli. V tom případě neuspěli. Místo toho jsme my poslali varování zpátky jejich pánu tím, že jsme je zabili.

„Jsou čím dál drzejší,“ prohlásil Serlo, a i když byl ke mně zády, představil jsem si, jak je přitom zachmuřený. „Něco se chystá, něco velkého. Není to tak, pane?“

Zaváhal jsem. Kromě přepadení byl minulý rok popravdě celkem klidný. Přestože se často vyprávělo o nepokojích v tom či onom koutě země, většinou se jednalo o místní záležitosti a snadno se potlačily. Nepřišly žádné zprávy o severních povstalcích, kteří číhali někde v horách a lesích Northumbrie. Ani nebylo nic slyšet o Eadgarovi Æthelingovi, muži, jehož jsem přísahal zabít, protože loni zavraždil mého bývalého pána, když přepadl Dunholm. Byl tam někde s nimi, i když nikdo nevěděl, kde přesně. Mnozí ho podezírali, že se znovu pokusí uchvátit korunu; věřil totiž, že patří jemu. Jenže nikde po něm nebylo ani stopy, ani se nemluvilo o tom, že se jeho muži vydali na pochod či že jeho lodě připlouvají.

Mnoho měsíců však uplyne do zimy; spousta času zahájit tažení a já nepochyboval, že *ætheling* jistě neúnavně spřádá tajné plány. A tak jsem si nemohl pomoci a zčásti jsem sdílel Serlova podezření. Při tom pomýšlení mě svrběla paže, kterou svírám meč. Už uběhla dlouhá doba, co jsem ji prověřil v bitvě, a tím jsem myslel skutečný boj, ne takhle drobná přepadení a šarvátky, kterým jsme tady na hranicích země čelili. Toužil jsem po řinčení ocele na oceli, po krvi kypící mi v žilách, radosti z útoku, dusotu kopyt, tíži kopí připraveném udeřit, po křiku při vjezdu do nepřátelských řad. Po krvi. Po radosti z bitvy. „Pane?“ ozval se znovu Serlo.

Ale já pro něj odpověď neměl. Místo toho jsem mu podal lahev, ze které jsem pil. „Na. Dej si. Musím se vychcat.“

Odvážil jsem se z kopce k vrbám u potoka, i když ne obzvláště daleko, abych neztratil z dohledu stany na svahu. Pravou nohu jsem měl zdřevěnělou od sezení, tak jsem si ji snažil protáhnout a při chůzi jsem proto maličko kulhal.

Došel jsem k potoku a chtěl jsem si rozvázat kalhoty, když ke mně lehký vánek přinesl zvuk připomínající vzlykot. Zamračil jsem se, shýbl se pod větve a zplihlé listy, odhrnul jsem si je z obličeje a vydal se za zvukem. Nemusel jsem chodit daleko. Sotva deset kroků ode mě klečela u potoka s hlavou v dlaních Hild.

Jak se jí podařilo vyklouznout, aniž bychom to já nebo Serlo zpozorovali? Nejspíš když jsme si povídali, pomyslel jsem si a v duchu jsem se pokáral za svou neopatrnost. Když nedokážu uhlídat náš vlastní tábor, jak snadno by nás nepřítel mohl překvapit?

Všimla si, že stojím opodál, okamžitě se vyškrábala na nohy, oprášila si sukně od špíny a rychle drmolila slova, kterým jsem nerozuměl. Byla to malá, hubená dívka a ještě neprovdaná, vlasy nosila rozpuštěné a nezahalené. Nebyla ošklivá, i když měla poškrábanou tvář tam, kde ji nepřítel uhodil.

„To je v pořádku,“ konejšil jsem ji, zvedl jsem ruce a ukázal jí dlaně, aby viděla, že jí nechci ublížit. Měla asi šestnáct

nebo sedmnáct jar, ačkoli já měl vždycky potíže odhadnout věk. Přemýšlel jsem, čím je to dcera, ale marně.

Nepohnula se, jako kdyby jí nohy vrostly do země. Měl jsem pocit, že musím říct něco dalšího. Za poslední rok jsem se naučil trochu anglicky, ale v té chvíli mě napadlo jen málo slov.

„To je v pořádku,“ zopakoval jsem, jenže jsem nebyl připravený na to, co přijde, protože propukla v pláč a vrhla se mi kolem krku. Úplně mě vyvedla z míry, takže jsem nic neudělal, jen jsem tam stál a ona se mě držela jako klíště, obličej schovaný v mém plášti.

„Lyfing,“ vzlykla. „Lyfing.“

Pocítil jsem prudkou lítost. Nebylo možné vzít jeho tělo tolik mil zpátky do Earnfordu, a ani jsme neměli čas vykopat pořádný hrob, takže nám nezbylo nic jiného než ho nechat vránám a vlkům, kteří ho sežerou.

A přesto jsem věděl, jaké to je, ztratit někoho tak blízkého. Tutéž noc, kdy rukou Northumbrijců zemřel můj pán, jsem taky ztratil Oswynn. Neměl jsem možnost se s ní rozloučit ani jí říct, co pro mě opravdu znamenala, a teď už k tomu příležitost nikdy nebude. Stále se mi občas zjevovala ve snech: rozpuštěné, rozcuchané černé vlasy jí volně padaly na prsa a objímala mě tak něžně, jak jsem si to stále pamatoval. Nejvíce se mi však nestýskalo po její snědé kráse, ale po její silné vůli, po tom, že neměla strach ani tváří v tvář nejdřívějších rytířům mé družiny. Světu možná vládnou muži, ale jsou to ženy, které vládnou našim srdcím, a já nikdy nepoznal druhou takovou, jako byla Oswynn. I když náš společný čas byl krátký a spousta věcí se pro mě od té doby změnila, jedno zůstávalo stejné: pořád se mi po ní stýskalo.

Tehdy jsem si vzpomněl na hřeben s vyrytou iniciálou „H“, který Ædda našel na stezce a který jsem stále nosil ve váčku s mincemi. Jemně jsem od sebe nejdřív odtáhl Hildiny ruce a pak i ji a vyndal malý kousek paroží.

„Tohle bude nejspíš tvoje.“

Přivřeně oči plné slzí rázem vytřeštila. Vzala ode mě

hřebínek, sevřela ho oběma rukama na hrudi a pak si ho přitiskla na ústa. Přemýšlel jsem, jestli jí hřeben dal Lyfing, a pokud ano, jak těžce musel dřít a jak dlouho musel strádat, aby z těch pár vydělaných stříbrných pencí ještě našetřil a mohl si dovolit něco, co by mu pomohlo získat její city. I když to nakonec nebylo k ničemu. Snad na ni bude čekat na konci dnů, stejně jako jsem doufal, že na mě bude čekat Oswynn.

Něco zamumlala: snad díky, nebo možná modlitbu. V dálce zavyl vlk a vzápětí mu odpověděl druhý, pak třetí. Smečka se vrací z lovu, pomyslel jsem si, přesně jako my.

„Pojď,“ vybídl jsem ji. „Tady to není bezpečné.“

Hleděla k potoku, upřeně se dívala, jak se voda valí přes kameny. Nevěděl jsem, jestli mě vůbec slyšela, tak jsem jí položil ruku na rameno a ona ke mně vzhledla.

„Máme před sebou dlouhý den na cestě,“ řekl jsem jí. „Měla by sis odpočinout.“

Mlčky přikývla. Ještě jednou se na mě zoufale podívala, pak sklonila hlavu a byla pryč.

Už se připozdívalo, když jsme další den dorazili domů. Bylo nás na zpáteční cestě víc, a tak jsme postupovali pomaleji, než by se mi líbilo, ale konečně při slunce západu před námi odhalil svůj vrchol Read Dun – Rudý kopec, jak ho nazývali lidé, kteří žili u jeho úpatí. Jeho zlověstné, hustě zalesněné svahy značily západní hranici mé půdy a já věděl, že se naše cesta chýlí ke konci. Zanedlouho jsme se vynořili z jeho stínu a před námi se objevila pole se zelenou pšenicí a stříbrnou stužkou řeky vinoucí se mezi nimi. Kolem břehů byly posazené domky a chatrče a mezi došky se prodíral kouř. Za nimi o něco výš stály sýpky a stáje, přístřešek na porážky zvířat, kurník pro slepice, stále ještě prázdný správcovský dům a uprostřed velká síň, vše obehnané prostým příkopem a dřevěnou hradbou z kůlů.

Earnford. Sídlo, které mi dal můj nový pán Robert Malet. Místo, které jsem nazýval domovem, ač se to zdá podivné, když na tu dobu teď vzpomínám. Pochopitelně jsem nemohl tušit, co mě čeká, jakou cestu mi osud a Bůh vybrali, tak to snad v té době nebylo tak zvláštní. Navíc v to léto – mé sedmadvacáté a tisící sedmdesáté od vtělení našeho Pána – už jsem sídlo vlastnil dobrou část roku. Uplynulo patnáct měsíců, co král Guillaume zvítězil u Eoferwicu; co jsme rozdrtili anglické vzbouřence vedené pretendentem Eadgarem a zahnali je z města zpátky do kopců na severu. Tehdy jsem byl jen rytíř ve službách svého pána, vázaný přísahou a hladový po bitvě, po vykoupení a pomstě a příležitosti ukázat se. Teď jsem byl svým vlastním pánem s půdou, síní a strážní bránou, s věrnými rytíři, které jsem vedl pod svou zástavou.

Zvedal se vítr a jeho poryvy přicházely od západu. Ze štítu síně vlál můj znak: černý jestřáb na bílém poli – kdysi symbol mého starého pána, hraběte z Northumbrie, než zahynul rukou vzbouřenců. Já si ho z úcty k němu nechal jako svůj vlastní. Naučil mě zacházet s mečem, byl pro mě jako otec, pomohl mi stát se mužem, jakým jsem byl. Na oplátku jsem přísahal, že mu budu sloužit do smrti, a tak jsem doufal, že když převezmu jeho jestřábí zástavu, mohu stále sloužit jeho památce.

Pons zatroubil na roh, aby si vesničané, kteří by zahlédli naše stíny v dálce, nemysleli, že nepřítel znovu útočí. Když jsme se přiblížili, rozlehl se křik a mladí i staří se rozeběhli z polí a domů, nechali vozy s voly i vřetena a přeslice stát, jen aby nás přivítali. Děti utíkaly k matkám, výskaly a popadaly je za nohy, zatímco dívky, které jsme zachránili, utíkaly ke svým otcům a manželům: k těm, kteří byli příliš staří či nemocní, aby šli s námi. Všude se muži a ženy objímali, ronili slzy štěstí, plakali radostí, že žijí.

Tuold se na mě usmál a já mu úsměv oplatil. Rodiny pro mě představovaly jistou záhadu. Vlastní jsem v podstatě nikdy nepoznal, jak matka, tak otec zemřeli, když jsem byl malý. Ale člověka zkrátka musel takový pohled dojmout.

Projížděli jsme tím davem, muži nás chytali za rukávy a pláště, další si před námi klekali do bláta a volali díky, jak se mi zdálo, až jich bylo kolem nás příliš, natahovali se, aby nám stiskli ruce, takže se můj kuň sotva mohl pohnout a já musel sklouznout ze sedla a vést ho pěšky.

„Hlaford Tancred!“ vykřikl co nejhlasitěji Ædda a zvedl pěst k nebi. Jeho slova začali opakovat ostatní, až všichni skandovali jako jeden muž: „Hlaford Tancred!“

A pak jsem uprostřed davu zahlédl Leofrun. Kaštanové vlasy jí volně padaly na ramena tak, jak se mi to líbilo, a zářily v zapadajícím slunci. Mile se usmála a v očích se jí zaleskly slzy radosti. Rozeběhla se ke mně, tak jsem předal uzdu svého koně někomu jinému, popadl jsem ji do náruče a pevně ji objal.

„Byl jsi pryč tak dlouho,“ řekla francouzsky. „Myslela jsem...“ Zarazila se. „Jsem ráda, že jsi v pořádku.“

„Já taky,“ usmál jsem se.

Tváře jí zářily. Její břicho vypadalo ještě větší, než jsem si ho pamatoval, i když jsme byli pryč jen dva dny. Už několik měsíců nosila dítě a já počítal, že nebude trvat dlouho, než přijde její čas: snad nejvýš dva měsíce. Byl jsem nervózní, stejně jako ona, jak jsem dobře věděl. I když si myslím, že mě milovala víc než já ji, činila mě natolik šťastným, že jsem ji nechtěl ztratit. Měla silné tělo i mysl a široké boky, díky kterým bude porod snazší, ale i tak jsem byl neklidný.

Jednu ruku jsem jí položil na břicho, druhou setřel slzu, která se jí skutálela po tváři, a políbil jsem ji.

„Ti muži, co přišli,“ ozvala se. „Jsou...?“

„Ano.“

„Všichni?“

„Všichni.“

Přikývla, jako by nad tou skutečností přemítala, pak zavřela oči a objala mě. „Jsem ráda, že se ti nic nestalo.“

Ze všeho nejdřív jsme pohřbili ty tři, kteří byli zabiti při velšském útoku: otce a oba jeho syny. Dali jsme je do země na stejné místo, kde ležela jeho žena, která loni na podzim zemřela na neštovice. Kněz Erchembald vedl obřad, zatímco vesničané přihlíželi, a poté pronesl pár slov i za Lyfinga. Snažil se poskytnout co největší útěchu mlynáři Nothmundovi, jeho ženě Gode a také Hild. Jenže co to bylo platné, zpátky jim ho to nepřivedlo.

Ač bylo naprosto správné připomenout ty, co zemřeli, byl také důvod se radovat. A když se den zahalil do soumraku, zbytek Earnfordu začal oslavovat náš bezpečný návrat. Na břehu řeky se rozdělal velký oheň a všichni se kolem něj shromáždili. Na dlouhou prkennou desku na trojnožkách, která sloužila jako stůl, jsem nechal ze síně přinést kýtu nasoleného hovězího spolu s mísami uzených ryb ulovených u splavu, kulaté sýry, bochníky čerstvého chleba, hrnky s medem z úlů z mých pozemků, džbány s pivem a medovinou, soudky s jablečným vínem z Normandie a sudy vína z Burgundska. Pustili jsme se do hodování, vzduch se plnil smíchem a radostí z těžce vydobytého vítězství.

Děti se honily kolem ohně, praly se na zemi a hrály si v brodu, stříkaly po sobě vodou, až měly mokré šaty i vlasy. Muži tančili se svými ženami na veselou písničku, která se nesla přes údolí. Začal ji hrát starý pasák vepřů Garwulf na nástroj podobný lyře a známý jako *crwth*, na který ho naučil hrát jeho velšský otec. Pasákovy prsty divoce běžely po strunách nahoru a dolů a s každým tahem smyčce dupl nohou o zem. Zakrátko se k němu připojil muž s dřevěnou flétnou, který pasákovu rytmu dodal jemnější melodické ozdůbky, a pak ještě někdo přinesl buben a začal na něj bít v pravidelném rytmu. Jejich hudba stoupala k nebesům a já vedl usmívající se Leofrun pod obloukem ze spojených rukou, který vytvořili ostatní. Celou dobu jsem jí hleděl do očí, hlubokých šedomodrých očí a myslel na to, že si nezasloužím tak oddanou a milující ženu, jako je ona.

Pivo teklo proudem a nálada stoupala. Jenže já z mysli nedokázal dostat ty, kteří s námi nebyli: mlynáře a jeho manželku, a to nemluvím o těch, které Velšané zabili. Jak se tanec zrychloval, muži si vyměnili partnerky a já vyklouzl od Leofrun a všech ostatních mezi stíny. Už se setmělo, a tak nikdo nezpozoroval, že jsem odešel na travnatý svah pod palisádou. Dlouho jsem tam jen seděl, upíjel ze džbánku, který jsem si vzal s sebou, a pozoroval plameny krouťící se k nebi. Dva muži, kteří pracovali na polích – Odgar a Rædwulf – přihodili na hromadu další poleno, až do vzduchu vyletěla oblaka tmavého kouře, která se různě svíjela a dmula záplavou jisker.

Stále jsem ze sebe nemohl setřást pocit, že Lyfingova smrt byla má vina. Najednou mi v mysli vytanula představa jeho ochablého, zkrvaveného těla a obraz jeho ženy, která ke mně vzhlíží těma bezmocnými očima. Nebyl to válečník, jen pomocník ve mlýně, přesto se neváhal chopit zbraně, následovat mě do bitvy, riskovat vlastní krk za mě, za své příbuzné, za svou ženu. Nemusel bojovat, ale rozhodl se tak z oddanosti a lásky a ztratil kvůli tomu všechno.

Uplynulo víc než deset let, co jsem se vydal na cestu, jíž mě provází meč, co jsem prvně složil přísahu, a za ta léta jsem viděl padnout bezpočet druhů. U mnohých jsem si už nedokázal vybavit jejich tváře či jména, ale daleko víc bylo mých blízkých přátel a lhal bych, kdybych řekl, že mě jejich smrt nezasáhla. Naproti tomu Lyfinga jsem sotva znal, i když byl jedním z mých lidí, jedním z těch, které jsem přísahal chránit. Jeho ztrátu jsem bral tak těžce zřejmě proto, že jsem vlastně nesplnil svou povinnost nejen vůči němu, ale také vůči jeho rodině, Hild a celému Earnfordu.

„Není pro tebe dobré trávit tolik času o samotě, pane.“

Hlas za mnou mě polekal. Otočil jsem se a uviděl otce Erchembalda. Norman, postavou robustní, i když malý, s mladistvým obličejem, který neodpovídal jeho létům a moudrosti. Po událostech loňského roku a záležitostech s kaplanem Ælfwoldem jsem byl k mužům kněžského roucha ostražitější, ale

nemohl jsem si pomoci, tohohle muže, který byl stále v dobré náladě, jsem měl rád.

„Teď už nejsem sám,“ namítl jsem. Džbánek po mém boku už byl téměř prázdný, ale stejně jsem mu nabídl.

Mávl rukou, že nechce, a posadil se se zkříženýma nohama na trávu vedle mě. Pokrčil jsem rameny a dopil těch pár kapek, které zbývaly, zatímco on mě sledoval pohledem, ve kterém se zračilo něco mezi obavou a nesouhlasem.

„O co jde?“ zeptal jsem se.

„Měl bys být dole, s nimi,“ začal. „S Leofrun.“

Nevěděl jsem, co na to říct, a po pár okamžicích ticha, které se mezi námi rozhostily, vzdychl a zkusil to znovu: „To díky tobě se dnes Earnford hlavně raduje a tolik netruchlí.“

Dole u ohně přistoupily k Turolдови, Ponsovi a Serlovi tři venkovské dívky, každá vzala jednoho za ruku a vtáhla ho do kroužku, jakmile se rozezněla nová písnička. Francouzi a Angličané se společně veselili: nečekal jsem, že se něčeho takového dožiju. I v téhle chvíli mohou někde vzbouřenci shromažďovat své síly a připravovat se na pochod. Ale když jsem se díval na vesničany, jak v posledních zbytcích světla pijí, zpívají a tančí, těžko jsem si dokázal představit, že by některý z nich pozvedl zbraň pod Eadgarovým praporcem. Oni toužili jen po tom, aby se mohli starat o zvířata a orat pole, zasít obilí a nakrmit svou rodinu. Království je nezajímalo. Co jim záleželo na tom, jestli korunu nosí cizinec, či nějaký jejich krajan? Pokud jim bude vládnout pán, který je ochrání před Velšany, co se přes kopce kradou s ohněm a mečem, měli všechno, co potřebovali.

Až na to, že tentokrát jsem je neochránil a čtyři muži zemřeli zbytečně.

„To kvůli mně zabili včera toho chlapce.“ Nedokázal jsem se podívat knězi do očí, a tak jsem upíral pohled k zemi. „Měl jsem ho zastavit. Místo toho jsem myslel jen na svou slávu.“

„My všichni musíme činit rozhodnutí,“ ozval se otec Erchembald, „a mladý Lyfing se rozhodl bojovat. Věděl, co

riskuje, a jsem si jistý, že ty jsi pro něj udělal všechno, co jen bylo možné. Nesmíš si dávat vinu za jeho smrt.“

Zadával jsem se do plápolajícího ohně a vzpomněl si na plameny, které se šířily městem, pevností a síní tu zimní noc v Dunholmu. Dlouho jsem si vyčítal to, co se tam stalo, než jsem přísahal, že zabiju muže, který za to byl zodpovědný. Lyfingův vrah už byl mrtvý a v tom smyslu byla krvavá cena zaplácena, i když já proto nebyl šťastnější.

„Ty ženy by tu bez tebe nebyly,“ řekl kněz a ukázal na tančící postavy dole u řeky. „Udělal jsi dobrou věc, Tancrede, a na to nesmíš zapomínat. Jsou ti zavázaní. Dovol jim, ať ti projeví své díky.“

„Snad.“

„Patří se to,“ pokračoval Erchembald. „Zdá se mi, že muž dokáže strávit tolik času ve vlastní mysli, až zapomíná na svět kolem sebe. Na věci, které jsou opravdu důležité.“

„Co tím myslíš, otče?“

„Vím, že stále usiluješ o pomstu. Toužíš být se svými starými druhy, znovu se vydat do bitvy, pronásledovat muže, který zavraždil tvého bývalého pána.“

Znal mě už příliš dobře, abych to popíral, tak jsem jen mlčel.

„Nemůžu ti vyčítat, že po tom toužíš,“ hovořil dál, „ale tvoje místo je tady a neměl bys zapomínat, že v Earnfordu máš muže, kteří jsou ti věrní, lidi, kteří si tě váží. A taky milující ženu, a navíc budeš mít brzy i dítě.“

To poslední mě překvapilo. Erchembald neměl Leofrun nijak zvlášť rád, snad proto, že nosila dítě a my nebyli sezdaní, na což církev hleděla s nelibostí, ačkoli to nebylo nijak nezvyklé.

„To mi nestačí,“ promluvil jsem, a teprve když jsem ta slova vypustil z úst, došlo mi, jak sobecky zněla.

Pokud kněze šokovala, dobře to skryl. „Copak člověku někdy stačí, co má?“ zeptal se jemně. „Snaž se nezaobírat

minulostí, ani tím, co může přinést budoucnost, protože to jsou záležitosti, které stojí mimo nás. Místo toho buď vděčný za to, co máš v přítomnosti, a pokud to dokážeš, budeš spokojený. Tím jsem si jist.“

Ne že by mě úplně přesvědčil, ale přesto jsem přikývl. Otec Erchembald vstal a bez dalších slov mě opustil. Díval jsem se, jak schází z kopečka přes dřevěný mostek, který vedl nad potokem až k ohni, kde ho výskající ženy rychle zatahly do tančícího kroužku, stejně jako před ním Serla, Ponse a Turola.

Seděl jsem sám, přemítal o jeho slovech a nakonec dospěl k závěru, že má, jako obvykle, pravdu, ač jsem si to nerad přiznal. Tehdy jsem býval velice tvrdohlavý, a jakmile jsem se pro něco rozhodl, bylo obtížné přimět mě ke změně, jak by každý, kdo mě dobře znal, dosvědčil. Přesto byla pravda, že jsem měl být šťastný, protože jsem měl víc, než o čem většina mužů mohla jen snít.

Vánek přinášel hudbu a smích spolu s vůní pečeného masa. Zaslechl jsem Leofrun, jak mě volá jménem a ptá se ostatních, jestli nevědí, kam jsem se poděl.

„Neviděli jste ho?“ chtěla vědět, na což oni pouze vrtěli hlavami.

Stála nehnutě, jen silueta proti ohni, oranžová zář se jí mihotala na tvářích a kousala si ret jako vždycky, když měla starosti. Opravdu mě měla ráda, nejspíš víc, než jsem si zasluhoval. Tvrdit, že na ni byl pěkný pohled, by bylo příliš slabé vyjádření, protože to byla opravdová kráska a já měl štěstí, že mám právě takovou ženu. Se záplavou kaštanových vlasů, tichým, melodickým smíchem a pevnými prsy bylo na světě jen málo dívek, které se jí mohly rovnat.

Málo dívek, snad až na jednu. Ač jsem se doopravdy snažil, ani víc než po roce jsem ji nedokázal vyhnat z paměti.

Znovu jsem uslyšel Leofrunino volání, a ať to bylo z pocitu viny, lásky nebo něčeho jiného, tentokrát jsem vstal a vydal se za ní.

Kapitola třetí

V následujících dnech nebylo po Velšanech ani vidu ani slechu. Každé ráno jsme s Æddou osedlali koně, vyrazili do okolí Earnfordu a pátrali po nějaké známce jejich přítomnosti: po vyhořelých ohništích nebo pěšinách, kterými skupina zvěďů mohla projít, či po čemkoli dalším, co by napovídalo, že se pohybují poblíž. Co bych byl udělal, kdybychom někdy něco našli, to nevím, ale alespoň jsem se cítil užitečně.

Ani po roce jsem se tak docela nevyrovnal s povinnostmi, které vyplývaly z mého postavení pána, jak otec Erchembald dobře věděl. Mnohem šťastnější jsem byl v sedle, s mečem a dýkou připevněnými na opasku a štítem na zádech. Tak jsem strávil většinu posledních třinácti let a stejně jsem hodlal strávit přinejmenším třináct let příštích. Někteří páni, jakmile získali sídla, bohatství, sluhy a poddané, zapomněli, jak třímat meč či vést útok. Místo toho ztloustli z vydatného jídla a piva, zřídka opouštěli své síně či viděli ze světa něco víc než hranice svého panství. Byl jsem rozhodnutý se touhle cestou nevydat, a proto jsem den za dnem vstával za svítání, nasažoval si přilbu, oblékal koženou vestu a vyjížděl do divočiny.

Přesto jsme za celou dobu, co jsme tytéž kopce a lesy pro-pátrávali, nezahlédli žádnou známku po nepříteli. Rhiwallon, jejich takzvaný král, zjevně usoudil, že už proti nám žádnou další výpravu nepošle. Možná se dozvěděl, jak jsem naložil s tou poslední tlupou útočníků, nebo třeba ne. V každém případě učinil správné rozhodnutí, protože až ho příště napadne

ohrozit mé sídlo, nebudu tak shovívavý. Příště nenechám naživu ani jednoho muže. To jsem taky pověděl Æddovi, když jsme se vraceli z jedné ranní vyjížďky.

„A když tu nebudeš, pane, co pak?“

„Co tím myslíš?“ zeptal jsem se zamračeně, protože se mi zdálo, že se v jeho slovech skrývá nějaká narážka.

„Až tebe a tvé muže povolá král do služby, abyste se vydali do jeho války, kdo nás ochrání?“

Za léta od invaze jsem důvěřoval jen málo Angličanům. Ædda byl jedním z těch, které jsem si oblíbil, a přiznám, že mě jeho tón překvapil. Podkoní byl vážný a uzavřený člověk, který zřídka projevoval sebemenší radost, ale tohle bylo poprvé, co jsem si pamatoval, že se mi tak otevřeně postavil.

Hádal jsem, že je asi o deset let starší než já, i když on už roky dávno přestal počítat. Kůži měl ošlehanou od spousty času stráveného na slunci, větru a dešti a vypadal jako člověk, který prožil mnohé útrapy. Vlastně kdysi mohl být válečník; sice nijak vysoký, ale dokonale stavěný pro štítovou hradbu. Měl široká ramena a silné paže, co nejspíš poslaly mnoho jeho nepřátel do hrobu.

„Ty bys je mohl bránit,“ ozval jsem se. Z toho mála, co jsem viděl, bylo zřejmé, že je zručný bojovník, pokud ne zcela výjimečný. Byl zvyklý na zbroj i přilbu a velmi schopný jak s kopím, tak s dlouhým nožem zvaným *seax*, který měli Angličané v oblibě; tohle bylo víc, než o sobě mohla tvrdit většina mužů.

„Ty nás opustíš,“ řekl Ædda.

Rozzlobila mě jeho přímost, ale podařilo se mi udržet ne-libost na uzdě a jen jsem na něj vrhl varovný pohled. „Pokud přijde povolání, abych šel bojovat, nebudu mít na výběr a budu muset jít. To dobře víš.“

Jeho dobré oko se do mě vzpurně zavrtilo, ale já na něj vytrvale hleděl, až nakonec pohledem uhnul.

„Tuhle jsi bojoval dobře,“ pochválil jsem ho a znovu jsem mluvil upřímně. Ten večer zabil víc než jen svůj díl Velšanů. „Kdyby na to přišlo, vesničané tě budou následovat.“

Vskutku vzbuzoval mezi earnfordskými venkovany zvláštní respekt, částečně proto, že mu chybělo jedno oko a měl znetvořený obličej, což je zřejmě stejnou měrou upoutávalo, jako děsilo. Ale byl taky cílevědomý a vyzařovala z něho rozhodnost, a to v nich vzbuzovalo důvěru, přestože se ho báli.

„Nepůjdou za mrzákem,“ řekl Ædda. „Pohrdají mnou.“

„Ale ano, pokud bych jim to přikázal. Kdo jiný by je mohl vést tak dobře jako ty?“

Angličan si posměšně odfrkl. „Ty dny už mám za sebou, pane.“

Chvíli jsem si ho prohlížel a přemýšlel jsem, co tím myslel. Jestli už dřív vedl muže do bitvy, bylo to poprvé, co to přede mnou zmínil, ač by mě nepřekvapilo, kdyby tomu tak bylo. Možná právě tenkrát taky přišel o oko, a pokud jsem věděl, nikdy ten příběh neprozradil celý a nikdo se nikdy neodvážil zeptat. Ani já jsem to tehdy nezjistil, protože poté už nepromluvil a celé míle cestou domů strávil mlčením, jako kdyby i tak už řekl až příliš.

Poprvé po dlouhé době se tehdy Earnford začal vracet k něčemu, co se podobalo běžnému životu, až se vzpomínka na velšské nájezdy zdála vzdálená jako sen. Vesničané pečovali o zvířata a starali se o úrodu, která každým týdnem povyrostla, a do sklizně už nezbývalo dlouho. Týden před slunovratem se po hrbolaté stezce z Leomynsteru a Herefordu dokodrcal podomní prodejce. Přivedl s sebou unavenou šedou mulu táhnoucí rozvrzaný vůz ozdobený rudými a zelenými pentlemi. Jako obvykle přijel s tolika věcmi, že se zdálo nemožné, aby je vůz pojmul: prkénka, rybářské háčky, železné kotlíky na vaření, lahve s olejem, silné svíce a další užitečné věci, stejně jako hrnky s medem a kořením, soudky vína, nádobky s mastmi, bylinkami a dalšími medikamenty, které podle něj vyléčí všechny možné obtíže.

Prodejce se jmenoval Byrhtwald a znal jsem ho dobře já i earnfordští, protože v uplynulém roce na mé sídlo mnohokrát zajel. Vedle různého zboží, které přivezl na voze a donesl v tlumoku, často míval u sebe i drobné tretky, mezi kterými byl tentokrát bronzový přívěsek vykládaný zlatým křížkem, který mu visel na kožené šňůrce kolem krku.

„Tohle?“ zeptal se, když jsem chtěl vědět, co to je. Přetáhl si šňůrku přes hlavu a přívěsek mi podal. „Koupil jsem ho před pár lety od vlámského kupce, který ho získal na pouti ve Svaté zemi. Mám pocit, že mě to chrání na mých četných cestách.“

Opatrně jsem uvolnil háček a otevřel dvě poloviny přívěsku. Do dlaně mi vypadl kousíček látky, sotva větší než žalud, v níž byl nějaký předmět. K látce, jež byla jemně tkaná – snad to mohlo být i hedvábí – byl připevněný úzký proužek pergamenu a na něm maličkými, sotva čitelnými písmeny něco napsáno.

V hlavě mi vytanula otázka ve chvíli, kdy na ni Byrhtwald odpověděl: „Kůstka z prstu u nohy svatého Ignáce.“

Netušil jsem, kdo to byl ani kdy žil, tak jsem jednoho sluhu poslal vyhledat otce Erchembalda, který měl o takových věcech větší povědomí.

„Biskup Ignác z Antiochie,“ zamumlal mi, když jsem mu ukázal uzlíček s relikvií. S posvátnou úctou ho pomalu obracel v ruce a mžoural na maličká písmenka. „Jako dítě mu požehnal Kristus a později ho umučil pohanský římský císař, který ho předhodil lvům, pokud si vzpomínám. Patřil mezi nejsvatější ze svatých mužů.“ Pozorně si Byrhtwalda prohlížel. „Kolik za to chceš?“

„Snad po mně nežádáte, abych se rozloučil s tak vzácnou věcí?“ vyhrkl prodejce. „Nosím svatého Ignáce všude s sebou už sedm, možná víc let.“

„Nech toho,“ zarazil jsem ho. Nedovolil by knězi ani mně, abychom si to tak pečlivě prohlédli, kdyby to nechtěl prodat. Za jeho minulých návštěv Earnfordu jsem si nikdy nevšiml, že by měl ten přívěsek na sobě, takže ho získal docela nedávno navzdory svému příběhu o vlámském kupci. „Kolik?“

„Nežádám víc než dvě libry stříbra.“

„Dvě celé libry?“ zopakoval jsem. Za tolik se dal pořídit dobrý jezdecký kůň, a nejspíš i za mň. „Podle mě může být tohle klidně jen ovčí kost.“

Byrhtwald se zatvářil uraženě. „Už jsem tě někdy podvedl, pane?“

To nebyla odpověď a oba jsme to věděli. Měl jsem však za to, že se zachoval čestně při všech jednáních, která jsem s ním až doposud vedl, a tak snad tedy mluvil pravdu i tentokrát. Znovu jsem se odvrátil, abych se poradil s knězem.

„Tancrede,“ řekl Erchembald a snažil se mluvit tiše, aby ovládl své zjevné nadšení, „takhle stará relikvie by měla nesmírnou moc. A když pomyslím, že světce se dotkl samotný Kristus!“ Zarazil se. „Náš přítel nejspíš ani neví, jakou to má skutečně hodnotu.“

Musel jsem potlačit smích. „Vsadím se, že ví přesně, jakou to má hodnotu.“ Ačkoli jestli Byrhtwald mluvil o původu pravdu, pak ochrana, kterou by takový předmět propůjčil jeho vlastníkovi, by stála za víc, než jakou požadoval cenu.

Otevřel jsem váček s mincemi, který mi visel u pasu. „Dám ti půl libry,“ řekl jsem obchodníkovi.

„Půl libry? To bys mě okradl a nechal mě, mou ubohou ženu i mé děti hladovět!“

„Když jsme se viděli naposledy, řekl jsi mi, že tvoje žena je mrtvá.“

Zrudl. „Uzdravila se,“ zamumlal.

„Uzdravila se?“

„Díky svatému Ignácovi!“ prohlásil a tvářil se potěšeně sám nad sebou, že vymyslel takovou odpověď. „Ukázalo se, že jen upadla do nejhlubšího spánku, který jí způsobila strašlivá choroba. Všichni jsme si mysleli, že je mrtvá, ale v den, kdy měla být pohřbená, se díky požehnané milosti svatého zázračně probírala.“

Bylo zřejmé, že lže, ale která část jeho báchorky byla lži a která pravdou, jsem nedokázal rozpoznat. Ale obdivoval jsem

jeho bystrou mysl i to, jak si zachoval klid. Jako vždycky mě pobavil, i když mě zároveň rozčiloval.

„Dvě třetiny,“ prohlásil jsem. „Nic víc.“

Zaváhal, jako by to zvažoval, ale pak se usmál a zvedl ruce, aby naznačil, že jsem ho porazil. „Dvě třetiny,“ přikývl. „Pokud ve tvé síni dostanu na dnešní noc postel, teplé jídlo a džbáněk tvého nejlepšího piva.“

To se zdálo přiměřené, proto jsme se domluvili, zvážili sumu jak na jeho váhách, tak na těch, které měl kněz u sebe v domě, až jsme se dohodli na správné míře. Tak tedy kůstka z prstu nohy mučedníka svatého Ignáce přešla do mého vlastnictví. Pokud Byrhtwald dostal méně, než v kolik doufal, nepůsobil nijak zvlášť zklamaně. S chutí se pustil do večerního jídla a pil, dokud sotva dokázal stát. Otec Erchembald věřil, že jsme získali dobrou cenu, a tak byli všichni šťastní.

Byrhtwald přinášel vedle svého zboží často i novinky o tom, co se děje jinde v království, a pokud jsem věděl, obvykle byl spolehlivý. O to, co věděl, se podělil následující ráno při snídani. Když se vzalo v úvahu, kolik piva si večer předtím prolil hrdlem, nezdál se ani nijak zvlášť unavený. Rozhodně se mu nesnížil apetit a podle toho, jak si cpal chléb do pusy, by člověk hádal, že nejedl několik dní.

„Divoký Eadric je prý zase na válečné stezce,“ zahuhlal mezi sousty.

Významně se na mě zadíval, jako by čekal, že budu vědět, o koho jde, a pak si z hrnku lokl kozího mléka. To bylo poprvé, co jsem o člověku toho jména slyšel.

„Kdo je to?“ chtěl jsem vědět.

Byrhtwald vyprskl. „Ty jsi o něm nikdy neslyšel?“ Po bradě mu stékaly bílé kapičky až do vousů. „Eadric, kterému říkají *se wilda*, Divoký?“

„Měl jsem?“

„Byl jedním z vůdčích anglických thénů, který za starého krále vlastnil půdu v téhle oblasti. Hrozivý muž a taky mstivý, jak mi řekli ti, kteří se s ním setkali; já sám to potěšení nikdy

neměl. Před třemi lety postavil armádu a vzbouřil se proti králi Guillaumovi, vedl své muže podél hranice jižně odsud a zpusťošil velkou část země, než se s ním utkal v bitvě u Herfordu a byl vyhnán do exilu.“

To byl rok tisíc šedesát sedm: první potom, co jsme přistáli na těchto březích. To léto došlo ke spoustě malých rebelií: příliš mnoha, abych si jednu každou vybavil. Většina byla zadušena téměř v okamžiku svého vzniku, jejich vůdci byli popraveni a stoupenci se museli vzdát. Guillaume Fitz-Osbern byl ten, který je potlačil; králův nejbližší přítel a rádce, kterému předal správu království, když se sám vrátil do Normandie.

„Kam se ten Eadric vydal?“ zeptal jsem se.

„Přes val. Prý se přidal k Velšanům a složil přísahu dvěma královským bratrům: Bleddynovi z Gwyneddu a Rhiwallonu z Powysu. Poslední tři roky o něm nebylo slyšet.“

„Až teď,“ dodal jsem.

„Přesně tak.“

Mlčel jsem, kdyby prodejce sám od sebe prozradil víc, ale marně. Věděl jsem, co chce, tak jsem zavolał jednoho sluhu, aby mi z komnaty přinesl váček s penězi.

Jakmile si jedna stříbrná pence našla cestu do jeho dlaně, pokračoval: „Šušká se, že se chtějí vydat na pochod tohle léto. Společně prý dají dohromady větší armádu, než byla ta, kterou vedl *ætheling* v předešlém roce proti Eoferwicu. Armádu o síle tisíců.“

Tomu jsem se zkrátka musel zasmát. „Velšani nejsou nic víc než nájezdníci a zloději ovcí. Nedokážou postavit armádu, která by byla hodna toho jména.“

„Přesto se to děje. Povím ti i něco dalšího, a to nabízím zdarma, protože jsme přátelé a protože se to bezpochyby stejně brzy dozvíš. Eadric po tobě slídí.“

„Po mně?“

„Z toho, co jsem slyšel, *ætheling* nabídl slušnou sumu ve stříbře a zlatě tomu, kdo tě k němu přivede. Zdá se, že

k tobě chová zášť z nějakého důvodu, kterému tak docela nerozumím, ale ty snad ano.“

Tázavě se na mě zadíval. Připadalo mi, že tuší proč a jen se chtěl ujistit. Ale tohle byla hra pro dva, a já mu nehodlal jen tak potvrdit informaci, kterou měl.

„Pověz mi, co si myslíš.“

„Proč ne,“ pokrčil rameny, jako by na tom vlastně nezáleželo. „Já myslím, že tě chce kvůli tomuhle: prý jsi ten muž, který dobyl bránu Eoferwicu, který vedl útok proti *æthelingovi*, který s ním bojoval jako muž proti muži na mostě, který prolil jeho krev a skoro ho zabil.“

Zarazil se, snad čekal, že to potvrdím. V podstatě byl jeho příběh pravdivý, i když se detaily v týdnech následujících po bitvě trochu zveličily. Nedobyl jsem bránu sám, ale se svými přísežnými bratry Eudem a Wacem a ještě dalšími. A s Eadgarem jsem sice zkřížil meč, a dokonce ho zranil, ale bylo to bláznovství a bitevní zuřivost, které mě k souboji s ním dohnaly. To já byl ten, kdo za to málem zaplatil životem, ne on. Kdyby nebylo pomoci mých přátel, nejspíš bych tu teď nebyl a ten příběh by byl zcela jiný.

„Tedy možná se mýlím,“ pokračoval Byrhtwald, „a povídá se to o úplně jiném Tancredovi, ale to tvoje jméno není zas tak běžné, takže se mi to nezdá pravděpodobné.“

Nemělo smysl to dál popírat. „Sám dobře víš, že máš pravdu.“

Smutně potřásl hlavou a skouzl si ret. „Nicméně je mi trapně, že jsem si to nedal dohromady dřív. Z nějakého důvodu jsem si představoval, že muž takových skutků bude vyšší.“

„Vyšší?“ Nikdo by mě nepopsal jako výjimečně vysokého, ale sotva jsem byl malý.

„Jen žertuju,“ mávl rukou Angličan. Ale mluvme na chvíli vážně, pane. Tvá pověst tě předchází. Tvé jméno se v síních na severu pronáší šeptem, sám *ætheling* se třese, když ho zaslechne. Dobře si pamatuje, jak jsi ho zostudil, a trestá co nejkrutěji ty, kteří se odváží o tobě mluvit v jeho přítomnosti.

Proto nabídl odměnu tomu, kdo tě dopadne. Divoký Eadric není jediný, kdo po ní touží, ale on je ten, kterého by ses měl bát.“

„Co tím myslíš?“

„Jen to, že je to mocný muž, a taky nebezpečný, hlavně pro ty, kteří si ho zneprátelí. Je prohnanější, než tušíš, a neúnavný v honbě za svými cíli. Ať tě nenapadne ho podceňovat, obzvláště teď, když má za spojence Velšany.“

„Kdyby Velšani plánovali útok, jak říkáš, už bych o tom věděl,“ namítl jsem. „Přišlo by mi povolání a v téhle chvíli bychom shromáždžovali vlastní armádu, abychom s nimi bojovali.“

„Puť to z hlavy, jestli chceš, protože já jen přináším zprávu. Není mi nic do toho, jestli se s ní budeš zaobírat nebo ne. Ale věz, že jsem ti nikdy neprodal nepravdu.“

Tím jsem si nebyl tak jistý, a ještě méně jsem si byl jistý jeho řečmi, že se dává dohromady armáda Velšanů. Ale nic jsem neřekl a hovor se brzy stočil k jiným věcem. K rebelům na severu nebo Dánům za mořem neměl Byrhtwald co říct. To mi dělalo starosti, protože čím méně jsme se doslechli, tím víc jsem začínal přemítat, jestli Serlo neměl pravdu: jestli třeba nepřátelé nevyčkávají, než shromáždí své síly pro větší útok. Něco se chystalo, i když jsme ještě nevěděli co.

Jenže dokud se nepřítel neukázal, nemohli jsme nic dělat. Nic než čekat, a to byla součást válečnickova života, která se mi vždycky líbila ze všeho nejmiň. Uprostřed vřavy, kde všude kolem řinčí zbraně a v uších zní člověku střety puklic štítů, není čas na strach nebo pochyby, ale během hodin a dnů před bitvou se do mysli vkrádají otázky. Každý muž, jehož životem provázal meč, cítil totéž bez ohledu na to, jak byl zkušený, v kolika taženích bojoval či kolik mužů zabil. S každým uplynulým dnem jsem byl neklidnější.

Jak to tak bývá, nemuseli jsme čekat dlouho. V té době uběhl od velšského nájezdu o něco víc než měsíc, i když mi to připadalo déle. Obilí na polích už bylo vysoké, pěkně zrálo pod letním sluncem a nové domy z proutí a lepenice vyrůstaly ne-daleko starých, které byly zničené.

V den, kdy ta zpráva dorazila, se Pons s Turoidem vydali společně s Æddou na průzkum, zatímco já zůstal v Earnfordu a naslouchal vesničanům, kteří si stěžovali jeden na druhého, a rozsuzoval je. Jedno z pasákových prasat uteklo z ohrady, převrátilo sousedův sud na dešťovou vodu a vyrylo polovinu zeleniny v zahradě za domkem, takže pasák musel zaplatit postiženému sousedovi dvěma selaty. Gode, mlynářova manželka, byla přistižena s náručí klacků a popadaného dřeva, které nasbírala v mém lese bez mého svolení, a musela mi dřevo odevzdat spolu se třemi pytli své nejlepší mouky. Od Lyfingovy smrti ona i její manžel Nothmund dřeli tvrdě, když si ke své práci přidali ještě tu Lyfingovu. Gode nikdy nedokázala porodit další dítě z důvodů, na které nepřišli oni, ani otec Erchembald, který věděl dost o různých lidských neduzích. Co Lyfing zemřel, byli rozrušení, unavení a zoufalí, obzvlášť když suché počasí pokračovalo a v řece bylo málo vody, což znamenalo, že některé dny proud nedokázal otáčet mlýnským kolem. Ale nic z toho její čin neomlouvalo, a tak muselo být spravedlnosti učiněno zadost.

Obvykle by většinu toho řešil můj správce Alberic, jenže utekl z mé služby týden před Velikonocemi. Neotesanec, kterého jsem si nikdy neoblíbil, se opil a začal potyčku s jedním vesničanem, na jehož dceru si myslel. Alberic otce umlátíl k smrti, pak ukradl jednoho z nejlepších hřebců z mé stáje, vzal tolik stříbra, kolik uvezl, a zmizel dřív, než ho kdokoli stihl zastavit. To bylo naposledy, co ho někdo viděl. Poslali jsme zprávu do blízkých měst a na okolní tržiště, že žádáme jeho zadržení, ale nikdy ho nechytily. Jeho půda tedy propadla mně a jeho uplakaná manželka si musela vzít jiného manžela,

ale ještě jsem nenašel nikoho, kdo by ho nahradil ve funkci správce. A tak záležitosti spojené se souzením přečinnů na mém sídle zůstaly na mně.

Právě to pozdní odpoledne jsme prvně v dálce spatřili jezdce, celkem asi tak dva tucty. Jejich praporec představovaly střídající se pruhy černé a žluté a žlutou protkávaly zlaté nitky, které odrážely světlo. Ty barvy jsem dobře znal, protože jsem pod nimi ještě nedávno sám bojoval. Patřily Maletově rodině a Robertovi, mému pánu. Zřídka se v těchto končinách objevil; většina jeho pozemků ležela na druhé straně ostrova v hrabství Suthfolc a většinu času trávil právě tam nebo v Normandii na rodinném sídle v Graville. Takže mě docela překvapilo, když se ten letní večer v údolí Earnfordu zatřepotala černo-zlatá zástava.

Rovnou jsem poslal pro Serla a zároveň i pro meč, který mi zakrátko přineslo jedno z dvojčat – buď Snocca, nebo Cneba. Oba asi čtrnáctiletí chlapci pracovali s Æddou ve stáji a já jsem je ani po roce nedokázal rozeznat. Ať to byl kterýkoli z nich, poděkoval jsem mu a připjal si pás kolem těla. Před pár měsíci jsem si nechal ukovat nový meč z té nejlepší oceli, kterou jsem si mohl dovolit; jílec zdobily dva drahokamy rudé jako krev, a navíc jsem si na něj nechal vyrobit pochvu, která odrážela mé nově nabyté postavení. Měla na sobě zesilující měděné pásky vykládané tenkými linkami stříbra, které se proplétaly v rostlinných vzorech, aby bylo patrné, že mám dost velký majetek – odměny pro muže, kteří mě budou následovat. Právě tento příslib bohatství přilákal do mých služeb tři rytíře.

Už jsem rozeznal i samotného Roberta, jel v čele *conroi*, po každém boku tucet rytířů a těsně vedle něj praporečník. Na rozdíl od svých rytířů, kteří měli všichni prilby a čapky, měl hlavu prostovlasou a jeho obličej byl jasně vidět: hranaté rysy, vysoké čelo a výrazný nos. Pod zbrojí byl celý v černém od tuniky až po kalhoty: výstřednost, kterou snad považoval za módní, ale mně přišla trochu zvláštní, ač bych to nikdy nevyslovil nahlas.

Projeli kolem mlýna, rybích zábran v řece, luk čekajících na senoseč a pokračovali po cestě pro povozy, která vedla k brodu a dál kolem kostela. Vesničané na polích sledovali zástup jezdců, jak míjel značky, které dělily míle na osminy, a nakonec začal stoupat vzhůru do svahu k síni. Se Serlem po boku jsem se vydal dolů cestičkou, abych je přivítal.

Jakmile mě Robert uviděl, široce se usmál. „Tancrede,“ zvolal, když zastavil, a seskočil ze sedla. „Rád tě vidím. Už je to dlouho.“

„To tedy ano, pane,“ přisvědčil jsem a uvědomil si, že se taky usmívám. Uplynulo několik měsíců, co jsem ho viděl: vlastně naposledy to bylo v zimě, kdy se tady zastavil poté, co se účastnil královských vánočních oslav u dvora v Glowecestru.

Tehdy zažíval své sedmadvacáté léto, byl stejně starý jako já. Objal mě jako bratra a bratři jsme byli, pokud ne pokrevní, tak určitě ve zbrani, protože předchozí rok jsme bok po boku bojovali ve velké bitvě proti *æthelingovi* a přežili jsme.

„Měl jsi předem poslat zprávu,“ ozval jsem se. „Netušil jsem, že jsi v těchto končinách.“

Jeho úsměv povadl a najednou měl na tváři vážný výraz. „K tobě se tedy ta zpráva ještě nedostala?“

Zamračil jsem se, jak se mi do mysli vkradla myšlenka: měl snad nakonec obchodník Byrhtwald pravdu?

„Jaká zpráva, pane?“

„Pojď,“ vybídl mě Robert. „Nebudeme to probírat tady. Jsme v sedle celý den, vyjeli jsme před svítáním. Nejdřív se najíme a napijeme, pak si promluvíme.“

Na chvíli jsem se mu zahleděl do očí a pátral v jeho výrazu po nějaké nápovědě, ale nic jsem neobjevil.

„Samozřejmě.“

Vesničané se vrátili z polí, aby zjistili, co se děje. V davu jsem zahlédl Snoccu a jeho bratra, tak jsem jim pokynul, aby zavedli Robertovy muže do výběhu za síní, kde se jejich koně mohli napást. Byla to různorodá skupina: někteří

s mladičkými obličejí, dychtiví po plenění a slávě, jiní zkušenější, se zjizvenými lícemi, které značily léta jejich služby. Víc než pár jsem si jich pamatoval z bitvy v Eoferwicu a některé jsem dokonce vedl do útoku, i když jsem neznal všechna jejich jména. Ale vzpomněl jsem si na mladého Urseho s rudým obličejem a širokými nosními dírkami, které mi pokaždé připomínaly prasečí rypák, a taky na Ansculfa, kapitána Robertovy družiny rytířů. Žádný z nich mě neměl moc rád, i když jsem se s nimi nikdy nedostal do žádného sporu. Oba mě počastovali chladným pohledem, když mě míjeli.

Popravdě bylo nádherné vidět tolik bojovníků v zářící zbroji, tolik mužů meče shromážděných v Earnfordu, a vesničané ten pocit zjevně sdíleli. V jejich obličejích se dala číst směsice zvědavosti, obav a úcty.

„Jsi šťastný muž, Tancrede,“ řekl Robert a přerušil mé myšlenky.

„Jak to, pane?“

Naše boty čvachtaly v měkké půdě a nad vzdáleným lesem kroužil pár luňáků.

„Že jsi byl zatím ušetřen nepokojů a krveprolití, které sužují zbytek království,“ řekl. „Závidím ti.“

Shovívavě jsem se na něj zadíval. Jestli si myslel, že tady nemáme vlastní potíže, velice se mýlil.

Buď si toho nevšiml, nebo na to nedbal, protože pokračoval a vrtěl přitom hlavou. „Udivuje mě, že už uplynuly téměř čtyři roky, co jsme překročili Úzké moře a uchvatitel byl zabít u Hæstinges, a přesto se zdá, že neuplyne měsíc, kdy by v království tu či onde nepropuklo nějaké vzbouření.“

Vzpomněl jsem si, že jeho otec Guillaume Malet říkal něco podobného, když jsem loni vstupoval do jeho služeb. Podíval jsem se na Roberta a na okamžik se mi skoro zdálo, jako bych se ocitl zpátky ve vikomtově paláci, a náhle mě sevřela zlá předtucha.

„To není nic nového, pane.“

„Možná ne, ale je to znepokojivé,“ odpověděl Robert a jeho výraz byl stále vážný. „Každý týden se dozvídáme, jak jsou Normané přepadáni na cestách či vražděni v síních ve svých hrabstvích. Slýcháme příběhy o bandách ozbrojených mužů, kteří se shromažďují v lesích a mokřinách, jejich počty dosahují desítek či stovek, budují pevnosti a připravují se, že proti nám povstanou a navždy nás z tohoto ostrova vyženou.“

„A ty těm řečem věříš?“ zeptal jsem se a myslel to jízlivě. Robert na to nezareagoval.

„Já nevím,“ přiznal. „Můžeme si snad dovolit je ignorovat? Pokud jim nebudeme věnovat pozornost a ukáže se, že jsou pravdivé, pak riskujeme, že ztratíme všechno, co jsme si tak těžce vydobyli.“

Pochopitelně příběhy, které se k němu dostaly, byly značně zveličelé, přikrášlené vyprávěním a převyprávěním. I tak jsem ale dobře věděl, stejně jako on, že v jádru každého takového příběhu bude zrnko něčeho, co se podobalo pravdě.

Na okamžik se mezi námi rozhostilo ticho a pak jsem se zeptal: „A co *ætheling*? Nepovídá se o něm něco?“

„Zatím ne,“ odpověděl Robert. „Dál se skrývá v divočině na severu, ale nikdo neví, kde.“

Alespoň z toho jsem čerpal jistou útěchu, byť nepatrnou. Eadgar *Ætheling* byl jediným člověkem, jak jsem věřil, který byl schopný shromáždit různorodé šlechtické rodiny Northumbrie a navést je, aby proti nám povstaly. Poslední živý dědic staré anglické královské linie se už korunu pokusil uchvátit dvakrát: jednou hned po porážce u Hæstinges, kde mu chyběla podpora hrabat a byl přinucen podrobit se králi Guillaumovi, a pak znovu minulý rok, kdy se s pomocí severanů a spoustou mužů s meči, najatých z ciziny, pokusil dobýt Eoferwic. Jeho stoupenci ho už prohlásili za krále, a to nejen Northumbrie, ale celé Anglie.

Pokud však *ætheling* zůstával na severu, připadalo mi, že království hrozí jen malé nebezpečí. Protože nikdo jiný neměl

ani pověst, ani postavení, aby vedl armádu, která by byla nutná k naší porážce. Poslední, kdo se tomu přiblížil, byl Harold Godwineson a u Hæstinges se mu to téměř povedlo navzdory tomu, co básníci svými verši o bitvě napsali. Od jeho smrti zbýval jen Eadgar, a pokud se nevydal na pochod, všechny zvěsti, které se k Robertovi donesly, byly jen zvěsti.

Prošli jsme strážní bránou a dostali se do síně. Nechal jsem Roberta vstoupit jako prvního a následoval jsem ho. V síni nebyly žádné okenní štěrbiny překryté ztenčenou rohovinou, aby dovnitř pronikalo světlo, a ohniště se zapalovalo mnohem později, tak mi trvalo nějakou chvíli se v šeru rozkoukat poté, co jsme přišli z jasného dne, který panoval venku. Po jedné straně síně stál dlouhý dubový stůl a lavice, které se daly vynést ven na jídlo nebo při vzácných příležitostech, kdy jsme měli hosty. Na zdech visely závěsy, aby bránily průvanu, i když tyhle nebyly nijak okázale vyšíváné, neznázorňovaly výjevy ze života, bitev či lovu, s válečníky, loděmi a úžasnými tvory, protože na takové věci jsem neměl prostředky. Byly naopak z prosté rudé a zelené látky.

Robert se po síni rozhlédl. „Máš to tu pěkné,“ prohodil. Jeho tón prozrazoval opravdové uznání, ač ve srovnání s bydlením, na které byl bezpochyby zvyklý on, mu to moje muselo připadat skromné. Ale k čemu by mi byla drahá výzdoba na zdech, číše s drahokamy, stříbrné talíře a pozlacené svícny? Takové věci byly koneckonců jen cetky a samy o sobě muži nepropůjčovaly o nic vyšší postavení či vliv. A vybavilo se mi něco, co mi řekl otec Erchembald: nakonec bylo podstatné to, že mám kolem sebe muže, kterým můžu důvěřovat, kteří přísahali, že mi budou sloužit. Muže, kteří mě budou následovat do středu bitvy, do největších nebezpečností. Jejich přísahy stály za víc než zlato, stříbro či jakýkoli počet drahých kamenů dohromady.

„Tancrede,“ ozvalo se za mnou, tak jsem se otočil. Serlo nešel s námi dovnitř, ale zarazil se na dvoře a hleděl zpátky

bránou ven dolů ze svahu k polím a domkům, a tvářil se zne-
pokojeně.

V té chvíli jsem zvenku zaslechl křik následovaný bolest-
ným nářkem. Podíval jsem se na Roberta, který byl stejně
zmatený jako já, a oba jsme si pospíšili ze síně.

Venku panoval nějaký rozruch, ale zprvu jsem pro nízko
stojící slunce neviděl, co se děje. Pak jsem ale u ohrady pro
ovce zahlédl Ponse a Tuolda. Pod rameny drželi třetího muže,
jehož tíhu si rozdělili, a klopýtali kupředu. Pons zavolal o po-
moc a pár vesničanů se k nim rozeběhlo, zbavili je nákladu
a pomohli muži ulehnout na kupku slámy.

Přeletěl jsem dvůr ke stále se zvětšujícímu davu a razil si
jím cestu. Zastavil jsem se až nad mužem, takže jsem jasně
viděl jeho obličej. I tak mi ale chvíli trvalo, než jsem ho poznal,
tak zamazané měl rysy. Tuniku měl zkrvavenou a z boku mu
trčel hrot šípu. Po obličejí a vousech mu stékala krev, kterou
teď i vykašlával. Pak jsem spatřil jeho popálený obličej a čer-
nou jizvu na straně levého oka.

Byl to Ædda.

Kapitola čtvrtá

Přidřepł jsem si vedle Angličana. Był naživu, ale oči měl zavřené a každý nádech se zdál namáhavý, jako by mu na prsou ležela velká tíha.

„Dojděte někdo pro kněze,“ zavolal jsem na ty, kteří nás pozorovali. „Hned ho sem přiveďte.“

Otec Erchembald byl ze všech lidí v údolí v léčení nejzkušenější. V domě míval zásobu bylin, lektvarů a dalších léků. Ten bude vědět, co dělat.

Ædda zasténał. Od někoho tak robustně stavěného to znělo žalostně. Víčka se mu zachvěla a pak se mu kašlem roztráslo celé tělo. V ústech a na rtech se mu objevila čerstvá krev. Otevřel oči, jen maličko a jen na okamžik.

„Pane?“ vymáčkł ze sebe, jako by si nebył úplně jistý, že jsem to já. Vypadal tak slabě: vůbec ne jako muž, jehož pouhá přítomnost často stačila, aby lidé v místnosti ztichli.

Vzhlédl jsem na Turola a Ponsa. „Co se stalo?“

„Velšani,“ odpověděl Pons. „Přepadli nás ve vedlejším údolí. Zrovna jsme se chtěli vrátit domů, když na nás z lesa začaly pršet šípy. Æddu zasáhly a my začali rovnou prchat.“

Další nájezd, napadlo mě. „Víte, kolik jich tam bylo?“

„Nic jsme neviděli, pane,“ ozval se Tuold. „Všechno se to stalo hrozně rychle. Nezastavili jsme se, abychom je spočítali. Chtěli jsme se odtamtud jen dostat.“

Ædda znovu zakašłal. Tunika se mu lepila na kůži. Začal jsem odstraňovat látku na jeho zraněném boku, abych se lépe podíval, kam ho šíp zasáhl. Sotva jsem se ho ale dotkl,

ucukl a obličej se mu zkřivil bolestí. Naštěstí se ani Tuold, ani Pons nepokoušeli hrot šíp vytáhnout, což by ránu jen zhoršilo. Pevně jsem šíp uchopil a odštípl dřík, aby v mase zůstal jen ocelový hrot.

Obrátil jsem se na Ponse. „Přines mi vodu.“

Většinu mládí jsem strávil v klášteře, kde mě bratr ošetřovatel naučil něco málo o zraněních a jak je léčit. Mimo jiné jsem věděl, že je velice důležité udržet rány čisté, aby nezhnivaly, a i za tuhle znalost jsem byl vděčný, protože zachránila život nejen druhým, ale i mně samotnému, a to víc než jednou.

„Drž ho pevně,“ přikázal jsem Tuoldovi.

Nožem jsem odřízl část Angličanovy tuniky, abych na zranění lépe viděl. Šíp ho zasáhl asi uprostřed těla, těsně pod žebry. Díkybohu se nezdálo, že by pronikl moc hluboko, určitě jsem viděl horší. Zároveň jsem si ale vzpomněl na druhy a přátele, které jsem ztratil kvůli zraněním, která na první pohled zdaleka nevypadala tak vážně.

Pons se vrátil se džberem vody a taky kusem látky, který jsem do ní namočil a pak přitiskl na ránu podkoního. Snažil jsem se zlehka setřít sraženou krev a špínu. Ædda se pokusil odtáhnout, ale Tuold ho pevně držel za ramena a tiskl ho k zemi, dokud jsem nevyčistil tolik krve, kolik jsem zvládl. Jenže jak jsem to dělal, viděl jsem, že z něj teče další tmavá a teplá krev a hustě se mi lepí na prsty.

„Jak mu je?“ zavolal hlas za mnou, tak jsem otočil hlavu a spatřil mohutnou postavu otce Erchembalda, který k nám dospíchal.

„Dobře ne,“ odpověděl jsem a vstal, abych mu udělal místo a on se mohl podívat zblízka.

Poklekl a vzal ode mě látku, zkroutil ji a přitiskl na bok velkého Angličana. Snažil se zastavit krvácení, pak zbytek obvázal kolem jeho těla jako bandáž.

„Co uděláme?“ zeptal jsem se.

Kněz vstal. „Nejdřív ho musíme dostat ke mně do domu,“ odpověděl. „Tady pro něj nic nezmůžu.“

Nebylo třeba říkat mi dvakrát. „Pojď,“ vyběhl jsem Turola. „Pomoz mi s ním.“

Ædda rozhodně nebyl žádný střízlík, ale i tak byl těžší, než jsem čekal, a já okamžitě ucítil napětí v ramenou a zádech. Společně jsme ho však dokázali zvednout. Byl tak tak při vědomí; vůbec nepřicházelo v úvahu, že by šel sám, byť s naší pomocí, a tak jsme vrávorali vpřed přes dvůr a ven bránou, zatímco Robert a moji zbylí rytíři se postarali, aby se nám vesničané nepletli do cesty. Někteří Robertovi muži zaslechli hluk, nechali koně být a snažili se zjistit, co se děje, ale musel jim to říct někdo jiný, protože v té chvíli jsem myslel jen na to, jak dopravit Æddu do knězova domu.

Nebylo to ani sto kroků dolů po vozové cestě, ale zdálo se to mnohem dál. Když jsme dorazili, Erchembald už na nás čekal. Vedle sebe měl stoličku a u nohou otevřenou skříňku se všemi nástroji, které felčaři používají na vážení, drcení a míchání různých léčivých směsí: cínové lzíce, paličky z kostí a ocelové špachtle. Pokynul k posteli s matrací ze slámy, která stála u zdi na druhé straně místnosti.

„Položte ho tamhle,“ pověděl nám.

Stiskl jsem zuby. S Tuoldem se nám podařilo bezvládné tělo podkoního dovléct přes místnost na matraci. Zasténal ještě slaběji než předtím.

„Ze všeho nejdřív budu muset odstranit šíp,“ prohlásil Erchembald. „Na, vezmi to.“

Mluvil ke mně, jak jsem si uvědomil, protože mi podával malou skleněnou lahvičku, ne větší než má dlaň, s nějakou průzračnou tekutinou.

Vzal jsem ji od něj a zamračil se. „Co je to?“

„Extrakt z rulíku a máku rozpuštěný v alkoholu,“ odpověděl, přešel k polici na zdi a sundal kostěnou jehlu, kterou začal provlékat. „Smíchej jeden díl se třemi díly vína. Táhle na stole je miska a džbán.“ Pak přešel pohledem na Turola. „Přines mi kleště a kus dřeva z truhly pod těmi dekami.“

Udělal jsem, co mi řekl: vyndal jsem zátku z lahve a nalil čirou tekutinu do misky, až byla ze čtvrtiny plná, alespoň dle mého nejlepšího odhadu, a pak dolil víno. Ve džbánku zbyla sice jen sedlina, ale stačilo to.

„Co teď?“ zeptal jsem se.

„Teď to promíchej,“ odpověděl Erchembald. „Pak to musí vypít. S trochou štěstí mu to pomůže ulevit od bolesti. A ty“ – pokynul k Turoidovi a podal mu další kus látky – „pojď a postav se sem. Až řeknu, musíš tohle přitisknout na ránu, aby se zastavilo krvácení.“

Vzal jsem jednu špachtli z krabice u knězových nohou, zamíchal směs, až měla všude stejnou barvu, a pak ji odnesl k posteli. Poklekl jsem vedle Æddy, jednou rukou jsem mu nadzvedl hlavu a druhou zvedl misku k jeho rtům. Zprvu se bránil a nepil, ale všiml jsem si, že přede dveřmi stojí Robert, tak jsem ho zavolał, aby mi Angličana pomohl držet v klidu, zatímco jsem mu stiskl nos. Snažil se odtáhnout, ale brzy se potřeboval nadechnout, a když to udělal, měl jsem misku připravenou a nalil jsem mu trochu směsi do otevřených úst; vyprskl, ale volnou rukou jsem mu sklapl čelist, až polkl. Lapał po dechu a něco mumlal, klidně to mohly být nadávky, ale já mu stejně nerozuměl, a pak mu hlava klesla na matraci.

„Dones mi ještě trochu vína,“ požádal Erchembald, ale nepatřilo to nikomu konkrétnímu. Pak si vyhrnul rukávy hábitu. „Čím silnější, tím lepší. Bude ho potřebovat.“

„Já to zařídím,“ řekl Robert.

„A pošli všechny ostatní pryč,“ zavolał za ním kněz. „Musím vidět na to, co dělám.“

Otočil jsem se ke dveřím a spatřil tváře Serla a Ponse, za kterými se tiskla spousta vesničanů, co natahovali krky, aby viděli, co se děje. Všichni společně knězi stínili.

Erchembald se zadíval na hrot šípu. „Nevidím žádné ostny. S trochou štěstí by to tak mělo být snazší.“ Otočil se na mě.

„Drž ho pevně. Jinak to bude trvat déle. Dej mu ten kus dřeva, ať se do něj zakousne.“

Ukázal na špalík na podlaze za mnou, který přinesl Tuold. Na obou stranách byly otisky zubů od předchozích pacientů.

„Na,“ vybídl jsem Angličana a vložil mu ho mezi čelisti.

Slyšel jsem, jak venku Robert křičí na shromážděný dav, odhání ho od domu, a najednou místnost zaplavilo jasné sluneční světlo.

Zatížil jsem obě Æddova ramena celou svou vahou, a přitlačil ho tak na postel. Zadíval se mi do očí, ale pohled pevného odhodlání, na který jsem byl u něho zvyklý, úplně zmizel a místo něj jsem spatřil ve zdravém oku slzy. Stékaly mu po zhmožděné tváři, i když se je snažil zadržet, a já cítil jeho strach.

Pak to začalo. Nejdřív kněz do rány zasunul dvě lžíce s dlouhou rukojetí, ze dvou stran jimi podebral hrot šípů a nato ho velice opatrně vytáhl. Ædda chrčel a svíral zuby pevně kolem kusu dřeva, jenže to ještě nebyla ta těžká část.

„Hadr,“ houkl Erchembald, když po Angličanově boku začala stékat čerstvá krev.

Tuold udělal, co měl, kněz odložil hrot stranou a pak prohlédl ránu.

„Žádné zbytky dřeva ani oceli uvnitř nevidím.“ Ze stoličky vedle sebe zvedl hrůzostrašně ostrý ocelový špendlík a já zahlédl bělmo Æddova oka. Pak se kněz obrátil na Tuolda: „Vezmi ty kleště. Až řeknu, musíš držet maso po obou stranách rány, zatímco já udělám otvory. Drž pevně a nepouštěj, dokud ti neřeknu.“ Pak se otočil na mě. „Připravený? Bude se bránit, ale potřebuju, aby se při tomhle ani nehnul.“

„Jsem připravený.“

Zatímco Tuold chytil Æddovo maso kleštěmi, kněz propichoval ocelovým špendlíkem kůži a dělal otvory, kterými zanedlouho provlékne lněné stehy, aby stáhl obě strany rány k sobě. Tohle už jsem viděl, ale nikdy ne tak obratně a tak rychle prováděné.

Ne že by to pro Æddu bylo snazší, protože celou dobu křičel. Řval pokaždé, když mu špendlík propíchl maso, a pak pokaždé, když ho kněz zase vytahoval. Naříkal přes stisknuté zuby a hryzal do dřeva tak silně, až jsem myslel, že ho snad rozkousne. Celé tělo se mu třáslο v mukách. Jeho křik plnil vzduch a byl tak hlasitý, že když otec Erchembald pověděl Turoidovi, aby držel maso kleštěmi pevněji, musel křičet, aby ho vůbec slyšel. Ale já nepolevil, když jsem podkoního držel, opíral se do jeho ramen celou svou vahou a bránil mu, aby se mnou bojoval. Nechtěl jsem mu působit bolest, ale věděl jsem, že když to neuděláme, jeho utrpení bude jen horší.

Robert se vrátil s dvěma měchy ve chvíli, kdy se kněz chystal začít šít, ačkoli tehdy už vlastně nebyly potřeba, protože Ædda ztratil vědomí. Což bylo nejspíš dobře, protože to znamenalo, že Erchembald mohl bez dalších obtíží dokončit, co začal, a já zase ulevit svým pažím. I tak jsem zůstal přikrčený vedle Angličanovy postele, dokud nebylo hotovo, kdyby se náhodou probral. Ale nestalo se to, a když kněz nakonec odložil jehlu a zavázal poslední steh, Ædda spal a hrudník se mu v pravidelném rytmu zvedal a klesal.

„Je to hotové,“ prohlásil Erchembald. Čelo se mu lesklo potem, když vstal a utíral si ruce do špinavého hadru. Na prstech i předloktí měl krev, rukávy hábitu plné temně rudých skvrn.

Beze slova vyšel ven a já ho následoval k potoku, který zurčel vedle bylinkového políčka za jeho domem. Slunce ještě víc pánilo, až mě zarazil žár; uvnitř musel být chládek, i když mi to tak nepřipadalo. Kolem nás se stahovaly mouchy, které přilákal pach čerstvě prolité krve, a já si je musel odhánět z obličeje.

„Bude žít?“ zeptal jsem se.

Kněz neodpověděl hned a já zapřemýšlel, jestli mě slyšel. Přikrčil se na okraji potůčku, umyl si ruce v jeho čisté vodě a vymáchal hadry, které používal.

„Otče?“

Nastříkal si trochu vody na obličej, zamrkal a vstal. „Nastuhle otázku zná odpověď jen Bůh,“ odpověděl s vážným výrazem. „Udělal jsem pro něj, co jsem mohl, ale často je těžké to poznat. Někteří přežijí, někteří zemřou. Můžu ránu uzavřít a zastavit krvácení, ale hodně závisí na rozsahu poranění vnitřností a tomu nemohu pomoci.“

Nevím, co jsem přesně chtěl slyšet, ale tohle ne. Zmocnila se mě otupělost. Víím, že byl prostě upřímný, ale myslel bych si, že muž církve by se mohl pokusit nabídnout jistou útěchu, nějakou naději.

Určitě pochopil, co si myslím, protože rychle dodal: „Je silný. Víc neřeknu. Pro většinu mužů je bolest příliš velká a zemřou rovnou, ale on to vydržel a skoro celou dobu při vědomí. Pokud mu Bůh poskytne tutéž sílu příštích pár dnů, pak je velká naděje, že přežije.“

„Co budeme teď dělat?“

„Modlitba je jediné, co pro něj v tuto chvíli můžeš udělat,“ odpověděl Erchembald. „Teď musím na tu ránu připravit obklad. Stehy zabrání dalšímu krvácení, ale hojit se to bude obtížně.“

„Pomůžu ti,“ nabídl jsem se.

„Není s čím, pane, jen zajisti, ať mě nikdo neruší. Víím, že to vesničané myslí dobře, ale nemůžou se mi plést pod ruce.“

Opravdu jsem viděl skupinku mužů a žen, kteří se shromáždili blízko kostela a nervózně po nás pokukovali. Chtěli vědět, co se děje.

„Já se o to postarám,“ řekl jsem.

„V tom případě mě omluv, mám práci.“

Pospíšil dovnitř a já zůstal civět do potůčku. Hadry nechal máčet ve vodě, tak jsem sledoval růžové pramínky, jak se mezi sebou kroubí a stáčí se v proudu.

Dlouho jsem sám nezůstal, protože za okamžik jsem ucítil ruku na rameni, a když jsem se ohlédl, spatřil jsem Roberta. „Je mi toho Angličana líto,“ řekl. „Znáš ho dobře?“

Líp než většinu lidí v Earnfordu, uvědomil jsem si. „Je to můj podkoní,“ odpověděl jsem. „Nejschopnější stopař, jakého znám, a taky dobrý přítel.“

„Přežije, Tancrede. Jsem si tím jistý.“

Myslel to dobře, ale po tom, co řekl otec Erchembald, zněla jeho slova mým uším prázdňě. „To nevíš, pane.“

„Ne,“ odvětil po chvilce mlčení a pak vzdychl. „To nevím.“

„Nezablédl jsi dnes odpoledne cestou do Earnfordu nějaké známky po útočnících?“

„Žádné,“ zavrtěl hlavou. „Ale to neznamená, že tam nebyli. Klidně mohli zmizet, když nás viděli přijíždět.“

To bylo víc než pravděpodobné. Pokud to byla malá tlupa, snadno se skryli.

„Vezmu tucet mužů a prozkoumáme okolí,“ navrhl Robert s vážným výrazem v obličeji a zadíval se přes pole podél okraje lesa. „Jestli je nepřítel nablízku, najdeme ho.“

O tom jsem pochyboval, ale neřekl jsem nic. Ať napadl podkoního, Ponse a Turola kdokoli, teď už byl nejspíš dávno pryč a Robert měl malou naději, že někoho chytí.

Přesto když začal řadit své rytíře, aby byli připraveni znovu vyjet, ovládl mě znepokojivý pocit, že měl Byrhtwald pravdu: někde v divočině za valem číhají Velšané a je jich spousta. Jako orli krouží vysoko nad hlavou, pozorují a čekají na okamžik, kdy se budou moci vrhnout střemhlav dolů a bez varování chytit svou kořist.

Na okamžik, kdy budou moci znovu udeřit a tentokrát zabít.

Mé pochyby se potvrdily, když se Robert a jeho muži o pár hodin později vrátili. Zešeřilo se a já se uchýlil do své síně. Většinu odpoledne jsem strávil tím, že jsem se snažil uklidnit muže a ženy z Earnfordu. Viděli, co se stalo Æddovi, a teď se báli o vlastní životy i o životy svých dětí.

Leofrun se ke mně na chvíli připojila a pokusila se rozehnat mou chmurnou náladu, a ač jsem byl vděčný za její přítomnost a její snahu, moc mě nerozveselila. Teď odešla do našich pokojů a já zůstal sám. Posadil jsem se na stoličku před ohniště, přetahoval brouskem ostří nože, ne snad, že by to potřeboval, ale protože jsem nevěděl, co jiného dělat. Ten nůž mi dal můj první pán, když jsem ve třinácti vstoupil do jeho služeb. Od té doby jsem ho tolikrát brousil, že ztratil část své váhy a už nebyl tak vyvážený, jak by bojová čepel měla být, ale já nikdy nedokázal používat jiný, a tak mi celé ty roky zůstal po boku.

Přidržel jsem si ostří proti světlu z ohně a zkoumal, jestli na něm nejsou nějaké škrábance, když se dveře do síně rozletěly, vešel Robert a s ním vtrhl do místnosti poryv studeného větru.

Vstal jsem, nůž zastrčil do pochvy a položil ho na podlahu. „Viděli jste něco?“

Zavrtěl hlavou a rozvázal si pásek přilby. „Z místa, kde tvoji muži tvrdili, že byli napadeni, vedly stopy poníků. Sledovali jsme je přes kopce a chvíli i lesem, ale pak jsme je ztratili. Jakmile se tak stalo, obrátili jsme se; bylo příliš nebezpečné zdržovat se tam déle, než jsme museli, obzvlášť když ubývalo světla.“

„Kolikery stopy tam byly?“

„Máme za to, že jen dvoje nebo troje, a snad ještě pár bylo pěších, ale těžko říct.“

Ædda by to věděl, pomyslel jsem si; ten by stopu neztratil. Došlo mi, jak je to ironické. Co když těch pár byl jen předvoj pro větší skupinu útočníků?

„Jak se daří Angličanovi?“

„Žije,“ odpověděl jsem. „Stále má velké bolesti, ale už nekrvácí.“

Robert chvíli mlčel a pak řekl: „Tohle prý nebylo poprvé, co vás Velšani v posledních týdnech napadli.“

„Ne, pane.“